

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Obsah

1. Identifikační údaje.....	4
2. Charakteristika školy.....	5
2.1 Úplnost a velikost školy	5
2.2 Vybavení školy	6
2.3 Vzdělávací nabídka žákům	7
2.4 Charakteristika pedagogického sboru	8
2.5 Krátkodobé projekty	8
2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	9
3.1 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
4. Cíle základního vzdělávání	14
4.1 Klíčové kompetence.....	15
4.1.1 Kompetence k učení	15
4.1.2 Kompetence k řešení problémů.....	16
4.1.3 Kompetence komunikativní.....	16
4.1.4 Kompetence sociální a personální	17
4.1.5 Kompetence občanské.....	17
4.1.6 Kompetence pracovní	18
4.1.7 Kompetence digitální	18
5. Učební plán	20
5.1 Poznámky k zařazení vzdělávacích oblastí do učebního plánu	21
5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace	21
5.1.2 Matematika.....	21
5.1.3 Informatika.....	21
5.1.4 Člověk a jeho svět	21
5.1.5 Umění a kultura	21
5.1.6 Člověk a zdraví	22
5.1.7 Člověk a svět práce	22
6. Učební osnovy.....	23
6.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	24
6.1.1 Český jazyk	24
6.1.2 Anglický jazyk	55
6.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	66
6.3 Vzdělávací oblast: Informatika.....	87
6.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	95
6.4.1 Prvouka	95
6.4.2 Přírodověda.....	117
6.4.3 Vlastivěda.....	133
6.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura	145
6.5.1 Hudební výchova.....	145
6.5.2 Výtvarná výchova.....	160
6.6 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	169
6.6.1 Pracovní činnosti.....	169
6.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	176
6.7.1 Tělesná výchova	176

7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	183
7.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání	183
7.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	185
7.3 Pravidla pro hodnocení žáků	186
7.3.1 Obecné zásady	186
7.4 Hodnocení a klasifikace	186
7.4.1 V předmětech s převahou naukového zaměření.....	186
7.4.2 Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření	187
7.5 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	188
7.6 Celkové hodnocení.....	189
7.6.1 Způsob získávání podkladů pro hodnocení.....	190
7.6.2 Hodnocení práce v zájmových útvarech	190
7.6.3 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR	191
7.6.4 Sebehodnocení	191
7.6.5 Výstupní hodnocení	191
7.6.6 Slovní hodnocení.....	191
7.6.7 Komisionální přezkoušení	192
7.6.8 Opravná zkouška.....	193
7.6.9 Přezkoušení.....	193
7.6.10 Dodatečná zkouška	193
7.6.11 Postup do dalšího ročníku.....	194
8. Autoevaluace školy	194

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Předkladatel:

Název školy: **Základní škola a mateřská škola, Černožice, okres Hradec Králové**

Ulice, č. p: **Růžová, 12**

PSČ, město: **503 04 Černožice**

Jméno ředitele: **Mgr. Tomasz Raszka**

Kontakty: **tel.: 723 272 440**
email: zscernožice@seznam.cz

Typ školy: malotřídní
Počet ročníků: 5
Součásti školy: Základní škola, Růžová 12, Černožice
Mateřská škola, Družstevní 190, Černožice
Školní jídelna, Družstevní 190, Černožice
Školní družina, Růžová 12, Černožice

IČ: 75001659
IZO ZŠ: 102066477
IZO MŠ: 107 581 558
IZO ŠD: 117 100 064
IZO ŠJ: 117 100 790

Zřizovatel školy:

Název: **Obec Černožice**
Adresa: **Gen. Svobody 268, 503 04 Černožice**

Kontakty: **tel.: 495 421 221**
email: cernozice@iol.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2025

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Černožice je málotřídní škola, která poskytuje vzdělání žákům z pěti ročníků. Škola sdružuje mateřskou školu s kapacitou 50 dětí, základní školu s kapacitou 90 žáků, školní družinu s kapacitou 50 dětí a školní jídelnu s kapacitou 150 jídel.

Po ukončení 5. ročníku žáci přecházejí do základních škol ve Smiřicích, v Předměřicích, Hradci Králové nebo v Jaroměři.

Výuka probíhá samostatně podle jednotlivých ročníků, některé ročníky jsou na výuku spojovány. Kritériem pro spojování ročníků je počet žáků ve třídě a také složení žáků.

Vyučování začíná v 8.00 hodin, mezi vyučovacími hodinami jsou dodržovány přestávky, 15 minut mezi první a druhou vyučovací hodinou, 20 minut mezi druhou a třetí vyučovací hodinou a 10 minut mezi ostatními vyučovacími hodinami, polední přestávka trvá 60 minut. Školu navštěvují také žáci z okolních obcí – Semonice, Holohlavy, Habřina, Neznášov, Heřmanice, Smiřice.

Škola je schopna zajistit výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům mimořádně nadaným.

Při škole funguje školní družina, která zajišťuje ranní a odpolední provoz dle potřeb rodičů. Prostory ŠD jsou umístěny v přízemí budovy základní školy.

Žáci mají možnost se stravovat ve školní jídelně, která leží v budově mateřské školy. Žáci jsou do školní jídelny a do školní družiny převáděni pedagogickými pracovníky. Pro své potřeby využívá škola tělocvičnu a zrekonstruované hřiště místní TJ – Sokol.

Snažíme se vytvářet takové podmínky pro vzdělávání žáků, kterými by bylo u žáků rozvíjeno samostatné logické myšlení, umění obhajovat svůj názor, kritické přemýšlení o názoru svého spolužáka, učitele, schopnost diskutovat o názoru jiných a dokázat přijmout názor druhých a osvojování si potřebných základních poznatků v dobré kvalitě.

Vytváříme podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vyučování je přiměřené možnostem žáků a je přínosem pro jejich rozvoj.

Dáváme žákům možnost v něčem vyniknout a tím utváříme pozitivní vztah ke škole, rozvíjíme dětskou tvořivost a fantazii. Žáci jsou schopni sami nacvičit hudební či taneční vystoupení pro ostatní žáky školy či pro veřejnost.

U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme u nich schopnost spolupracovat a respektovat druhého, motivujeme je pro celoživotní učení. Zaměřujeme se na ochranu životního prostředí. Žáci, učitelé i rodiče jsou partnery, kteří se respektují, domlouvají a při nezdaru hledají efektivnější cestu. Chceme, aby prostory školy byly pro všechny příjemné a napomáhaly vytváření pozitivního klimatu uvnitř školy.

Od 1. třídy jsou naši žáci vedeni k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností s porozuměním, rozšiřují si komunikační dovednosti, učí se rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit. Spojení různých věkových skupin při výuce se osvědčuje jako výhoda, kdy starší žáci předávají své dovednosti mladším žákům. Hlavním posláním naší školy je vzdělávání s porozuměním. Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem k učení, k řešení problémů, kompetencím komunikativním, sociálním, pracovním a digitálním.

2.2 Vybavení školy

Budova školy je z roku 1876. V sedmdesátých letech 20. století byla budova školy zrekonstruována. V přízemí budovy jsou umístěny dvě učebny základní školy, jedna kmenová učebna a počítačová učebna, šatna, učebna školní družiny, kotelna a sklad. V 1. patře jsou umístěny tři kmenové učebny, sborovna a ředitelna.

V době přestávek žáci využívají relaxační koutek v 1. patře, k relaxaci mohou využívat také školní zahradu. Učebny jsou vhodně uspořádané, prostorově odpovídají hygienickým nařízením a jsou podnětně esteticky vyzdobené. Žáci se tak učí v prostředí, které vyhovuje jejich věku a ve kterém se cítí dobře. Žáci mají k dispozici ve třídách koberce, na kterých probíhá také výuka a na kterých si mohou hrát s hračkami, kterými jsou třídy vybaveny pro potřeby žáků pro dobu přestávek.

Budovy školy jsou vytápěny plynovým topením. Nábytek je klasický. Učebny základní školy i školní družiny jsou vybaveny výškově stavitelným nábytkem. Oděv a obuv si žáci odkládají do šatních skříněk v prostorách šatny. Škola je dostatečně vybavena učebními pomůckami stejně jako didaktickou a výpočetní technikou. Žáci ve školní družině mají k dispozici dostatečné množství vhodných her a hraček.

Pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami má škola dostatek odborných publikací, sešitů a materiálů, se kterými žáci pracují. Školní knihovna je rozdělena na učitelskou a žakovskou. Učitelská knihovna je doplňována vhodnou odbornou literaturou.

2.3 Vzdělávací nabídka žákům

V našem programu zařazujeme různé metody a formy práce, používáme moderní techniku. Při vyučování je využíváno výukových programů, interaktivní tabule a počítačové učebny. Každý školní rok spojujeme dva ročníky do společné třídy. Zachováváme samostatný 1. a 5. ročník.

Vyučování je přiměřené možnostem žáků a je přínosem pro jejich rozvoj. Chceme, aby prostor školy byl pro všechny příjemný a napomáhal vytváření vhodného klimatu uvnitř školy. Spojení věkových skupin se osvědčuje jako výhoda, kdy starší předávají své dovednosti mladším.

Výuka cizího (anglického) jazyka probíhá ve 2. -5. ročníku.

Žáci se podle aktuálních možností a svých schopností mohou účastnit sportovních soutěží, lehkooatletických přeborů, turnajů ve vybíjené, florbalu, plaveckých závodů, aj.. K využití volného času dětí nabízí naše škola zájmové kroužky podle zájmů a potřeb našich žáků. Během školního roku se účastníme mnoha kulturních akcí, představení, výstav a exkurzí (dle aktuální nabídky).

U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme u nich schopnost spolupracovat a respektovat druhého, motivujeme je pro celoživotní učení.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Výchovně vzdělávací proces v základní škole zajišťují ředitel, 3 až 4 učitelé (učitelky), 2 vychovatelky školní družiny, asistent(asistentka) školy a asistent (asistentka) pedagoga (dle aktuálních potřeb žáků).

Všichni pedagogové svým vysokoškolským vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na 1. stupni ZŠ. Všichni pedagogičtí pracovníci se během školního roku účastní vzdělávacích akcí, které jsou přínosné pro kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. Osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí jsou založena u ředitele školy.

V případě potřeby je našimi pedagogy žákům se speciálními vzdělávacími potřebami poskytována odborná péče.

Výuku vyučující zakládají převážně na aktivních činnostech žáků, čímž dochází k maximálnímu využívání vyučovacího času a k efektivitě výuky. Do vyučování zařazují nové metody, kladou důraz na tvořivost a samostatnost žáků, používají alternativní učební pomůcky, sledují adaptaci integrovaných žáků a vedou žáky k samostatné tvůrčí aktivitě.

2.5 Krátkodobé projekty

Krátkodobé projekty v rozsahu jedné hodiny, dne i týdne probíhají ve spolupráci vyučujících podílejících se na výuce dané třídy. Při nich jsou využity různé metody práce (např. skupinová, práce, práce ve dvojicích atd.) Každé dítě si může najít své uplatnění a uspokojení.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Komunikace mezi učiteli a rodiči se uskutečňuje na základě partnerství a spolupráce. Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, na konzultacích, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů.

Informace pro rodiče jsou na internetových stránkách školy a na nástěnkách. Na základě zákona 561/2004 Sb. §167 a §168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Školská rada je tříčlenná. Školu zastupuje 1 člen zvolený za pedagogické pracovníky, rodiče zastupuje jimi zvolený člen a zřizovatel volí člena z obecního zastupitelstva. Setkání školské rady probíhají v termínech potřebných pro schvalování dokumentů i při mimořádných situacích.

Škola spolupracuje s PPP a SPC v Hradci Králové. Ve sportovní oblasti spolupracujeme s ostatními malotřídními školami v regionu. Se zřizovatelem jsou projednávány finanční prostředky na koncepční záměry školy.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Cíl

Začlenit dítě do přirozeného prostředí školy i do širší společnosti a učit ho využívat vhodné naučené metody, způsoby učení a pomocné techniky.

Podmínky

- shoda mezi rodinou a školou k cestě integrace
- příprava učitele po stránce odborné i organizační
- možnost konzultace s odborníky pro další pomoc

a) Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni s využitím podpůrných opatření, která mají kompenzovat jejich speciální vzdělávací potřeby a vyrovnávat jejich obtíže ve vzdělávání. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou. Škola umožňuje těmto žákům využívání kompenzačních pomůcek, speciálních pomůcek a učebnic. Podpůrná opatření zahrnují také možnost úpravy očekávaných výstupů ze vzdělávání u definované skupiny žáků, úpravy obsahu vzdělání, které je možné modifikovat nebo obohacovat. Podpůrná opatření škola následně specifikuje v individuálním vzdělávacím plánu, o který zákonný zástupce žáka žádá a ředitel školy jej schvaluje na základě §16 školského zákona a §3 vyhlášky č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

a žáků nadaných a mimořádně nadaných. Podpůrná opatření zahrnují také personální posílení výuky jednak asistenty pedagoga, jednak využitím dalšího pedagogického pracovníka (učitel, speciální pedagog), dále je možné pro žáky neslyšící využívat služeb tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele, případně služeb dalších osob – zpravidla pracovníků SPC, kteří budou pomáhat s předměty speciálně pedagogické péče, případně osobního asistenta.

Podpůrná opatření se člení do 5 stupňů, podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření je možné kombinovat, pokud to vyžadují obtíže žáka. Podpůrná opatření 1. stupně poskytuje škola sama v součinnosti se školním poradenským pracovištěm. Tato podpůrná opatření mají podobu jednak individualizace přístupu k žákovi a jednak tzv. plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP). Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Účelem podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **plánu pedagogické podpory** a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně **upravit vzdělávací obsah žákům** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP je využíváno podpůrné opatření IVP, které umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými

opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že **části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru**, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Pověřený pedagog stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, je pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s priznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP je využíváno metodické podpory školského poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola zabezpečí (případně umožní):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;

- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

b) Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Pro žáky nadané a mimořádně nadané sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a se školským poradenským zařízením individuální vzdělávací plán. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Třídní učitel po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, která je zaznamená do školní matriky.

3.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřízpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní. Vzdělávání těchto žáků bude probíhat formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení a výchovu k práci a ke spolupráci. Učitel musí s žáky stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem. Zavést systém pochval a trestů.

Vzdělávání žáků s více vadami

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení příslušných speciálně pedagogických center nebo pedagogicko-psychologické poradny budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se těchto žáků. Na základě posouzení SPC nebo PPP o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s tímto žákem, pomáhat při komunikaci žáka s ostatními spolužáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Jedná se o žáky, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného – žáky z různých menšin, žáky, přicházející k nám v rámci migrace, či o žáky z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením. U těchto žáků bude nutné věnovat pozornost osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi

a tradicemi. Škola bude využívat výukové postupy vhodné pro rozmanité učební styly žáků a různé způsoby organizace výuky, bude plánovat výuku tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí. Ve spolupráci s odborníky – psychologem, speciálním pedagogem – etopedem, sociálními pracovníky škola pro tyto žáky vytvoří individuální vzdělávací plán, případně na doporučení zabezpečí asistenta pedagoga.

4. Cíle základního vzdělávání

První stupeň základního vzdělávání je z hlediska vývoje žáků velmi významnou a didakticky náročnou etapou jejich vzdělávací cesty. Charakteristické pro tuto etapu je přechod z režimově volnějšího a příznivějšího rodinného prostředí a předškolního vzdělávání do systematického povinného vzdělávání. Je to jedno z nejnáročnějších období, s nímž se musí člověk ve svém životě vyrovnat. Je důležité, aby vzdělávací program v maximálně možné míře respektoval přirozené potřeby žáků, individuální úroveň jejich vývoje a učení a přizpůsoboval se daným skutečnostem. Vzhledem na stále narůstající množství digitálních technologií, které nás obklopují je zapotřebí pomáhat žákům orientovat se v tomto digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání těchto technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Vzdělávací cíl: Vést žáky k získání základních sociálních a společenských dovedností a podpořit jejich harmonický rozvoj.

- rozvíjet samostatnost žáků
- učit je dodržovat jednoduchá pravidla jednání a chování
- naučit je orientovat se v kolektivu a vymezit svou roli
- vést je k vzájemné spolupráci a pomoci v rámci třídních kolektivů
- umožnit žákům získat ucelené základní znalosti a postupně si uvědomovat vztahy mezi nimi
- rozvíjet a prohlubovat vědomosti žáků s využitím zapojení co nejvíce smyslů a ukazovat jim vztahy s reálným světem

4.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nad předmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.

4.1.1 Kompetence k učení

a) vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

b) vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

c) operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- d) samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- e) poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- f) komunikuje v jazyce anglickém, má zájem o kulturu a tradice anglicky mluvících zemí, komunikuje v běžných každodenních situacích, správně používá formy jazyka a slovní zásobu, má schopnost reagovat a porozumět autentickému mluvenému projevu, umí pracovat s textem a se slovníkem, samostatně vyhledává informace nezbytné pro vypracování projektů pomocí internetu, encyklopedií a časopisů
- g) využívá digitálních technologií pro učení a k vnímání souvislostí mezi jednotlivými předměty

4.1.2 Kompetence k řešení problémů

- a) vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- b) vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- c) samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- d) ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- e) kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů z hodnot

4.1.3 Kompetence komunikativní

- a) formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- b) naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

- c) rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- d) využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- e) využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- f) dodržuje pravidla stanovená ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu a podílí se na sestavování těchto pravidel v rámci třídy.

4.1.4 Kompetence sociální a personální

- a) účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- b) podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- c) přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají c) vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

4.1.5 Kompetence občanské

- a) respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí. Škola spolupracuje s odborníky, pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálními pedagogickými centry, s psychology, policií a žáky seznamujeme s důležitými kontakty na linku bezpečí atd.
- b) chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

c) rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka. Ve všech hodinách dohlížíme a vedeme žáky ke správným zdravotním návykům a netolerujeme nebezpečné chování vůči sobě i ostatním.

d) respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

e) chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti. Žáky vedeme k ochraně životního prostředí, ve škole třídíme odpad.

4.1.6 Kompetence pracovní

- a) používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- b) přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- c) využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření. Podněcujeme žáky, aby si zvolili vhodnou roli, která bude skupině prospěšná a na niž žák stačí.
- d) orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení. Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi.

4.1.7 Kompetence digitální

- a) ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- b) získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- c) vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- d) využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- e) chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- f) předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5. Učební plán

I. stupeň

Vzdělávací oblast	Zahrnuté obory	Vyučovací předmět	Ročník					Z toho disponibilní	Celkem	Součet za oblast
			1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7+2	7+2	7+2	6+1	6+1	8	41	51
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	+1	3	3	3	1	10	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4	24	24
Informatika	Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	0	2	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	3	6	14
		Vlastivěda	0	0	0	2	1+1		4	
		Přírodověda	0	0	0	1+1	1+1		4	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	0	5	5
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5	12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	0	10	10
Celkem hodin v 1. – 5. ročníku			20	22	24	26	26	16	118	118
Ročníková maxima			22	22	26	26	26			

Poznámky k učebnímu plánu

Informatika

- učivo v 1. – 3. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů
- ve 4. a 5. ročníku je zařazován jako samostatný vyučovací předmět

Počáteční etapou naplňování výchovně vzdělávacích cílů programu je **1. období základního vzdělávání** (1. – 3. ročník), ve kterém se buduje základ pro další vzdělávací i osobnostní rozvoj žáků.

5.1 Poznámky k zařazení vzdělávacích oblastí do učebního plánu

5.1.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1.1 Český jazyk a literatura

- Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků.

5.1.1.2 Cizí jazyk

- Předmět s časovou dotací 3 hodiny týdně je zařazen povinně od 3. ročníku. Ve 2. ročníku je předmět vyučován s časovou dotací 1 hodiny týdně. S jeho zařazením je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich rodičů i v 1. ročníku; přednostně musí být žákům nabídnuta výuka anglického jazyka; pokud žák (jeho zákonný zástupce) zvolí jiný cizí jazyk než anglický, musí škola prokazatelně upozornit zákonné zástupce žáka na skutečnost, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného cizího jazyka při přechodu žáka na jinou základní nebo střední školu.

5.1.2 Matematika

- Předmět je povinně zařazen do všech ročníků.

5.1.3 Informatika

- Učivo v 1. – 3. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů.
- Ve 4. a 5. ročníku je zařazován jako samostatný vyučovací předmět, je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů.

5.1.4 Člověk a jeho svět

- Realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu prvouka a ve 4. – 5. ročníku v předmětech přírodověda a vlastivěda, tedy ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.

5.1.5 Umění a kultura

- Realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova, které jsou zařazené ve všech ročnících.

5.1.6 Člověk a zdraví

- Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků, její týdenní časová dotace nesmí klesnout pod 2 vyučovací hodiny.
- Výchova ke zdraví je realizována zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě.

5.1.7 Člověk a svět práce

- Učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět pracovní činnosti.

Volná disponibilní časová dotace je plně využita pro posílení jednotlivých vyučovacích předmětů.

K realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacého jazyka lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

6. Učební osnovy

Cílová a obsahová specifikace jednotlivých vyučovacích předmětů

Vzdělávací program Tvořivá škola realizuje požadavky na základní vzdělávání prostřednictvím formulovaných vzdělávacích oblastí a vytváří pro školní praxi dílčí celky – **vyučovací předměty**.

Oblast:

1. Jazyk a jazyková komunikace

2. Matematika a její aplikace

3. Informatika

4. Člověk a jeho svět

5. Umění a kultura

6. Člověk a zdraví

7. Člověk a svět práce

Předmět:

– český jazyk

– cizí jazyk

– matematika

– v 1. – 3. ročníku

(není samostatným předmětem)

– v 1. – 3. ročníku – prvouka

– hudební výchova

– výtvarná výchova

– dramatická výchova

(není samostatným předmětem)

– tělesná výchova

– výchova ke zdraví

(není samostatným předmětem)

– praktické činnosti

Hlavní cíle 1. období

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky **základům čtení, psaní, počítání a prvního cizího jazyku**. Vyučování má ve všech předmětech **činnostní charakter**.

Při vytváření dovedností a návyků v 1. – 3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé své činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je těžiště vyučování **v přímém poznávání skutečností kolem nás**.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. **hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti**. V programu jsou uplatňovány též **dramatická výchova, výchova ke zdraví a informatika**, ale netvoří samostatné předměty.

Charakteristické pro toto období je **prolínání učiva** mezi všemi vyučovacími předměty.

6.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu český jazyk a ve 3. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu anglický jazyk.

6.1.1 Český jazyk

Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci

Charakteristika výuky

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vyučovacího oboru se

vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách.

Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je

především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání. V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka a literatury** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v projektech, v, bude projektech, v chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti. Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn., že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude

je řešit při nácviu a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopvat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvůrčího psaní nebo tvořivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení

naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“.

Kompetence digitální: Má prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů). Zjišťuje, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací. Učí se využívat navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace). Zhodnotí důvěryhodnost digitálních informací, které vyhledá a ověří informace z více zdrojů. Získává dovednosti a návyky spojené s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici. Dodržuje základních hygienických návyky při práci s digitálními technologiemi. Vybírá vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce. Využívá online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov). Umí odlišit vlastní a cizí obsah textu, vnímá problematiku autorství. Samostatně i skupinově kriticky posuzuje spolehlivost informačních zdrojů a informací. Dodržuje zásady ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě

a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů. Volí vhodné jazykové a technologické prostředky. Prakticky využívá nové technologie a aplikace podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby. Chová se podle pravidel slušného chování a respektuje ostatní. Při práci s informačními zdroji dodržuje autorská práva, ochranu osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržuje licence, duševní vlastnictví atd.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Průřezová témata

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování;

řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia;

stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygiena: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída

Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog;

komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi

a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci;

rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích

všedního dne

Multikulturní výchova

Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení

Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se

na spolupráci

Multikulturalita: vstřícný postoj k odlišnostem

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků

Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění, při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností

Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v ČJ 3. ročník

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 1. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení písmen, slov, vět
- čtení s porozuměním
- naslouchání
- psaní vět
- kultivovanému projevu na úrovni věku

Jazyková výchova

- správné výslovnosti hlásek
- rozvoji slovní zásoby
- chápání významu slov
- rozlišování – hlásky, slova

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu DV: skládá slova a věty DV: používá základy techniky čtení DV: čte jednoduché texty</i>	Hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická, genetická, globální) Skládání slov a vět Rozvoj techniky čtení Čtení jednoduchého písemného projevu	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: rozumí čteným slovům, větám a textům DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení - porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání DV: chápe roli mluvčího a posluchače DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení</i>	Praktické naslouchání Věcné naslouchání Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	<i>OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání</i>
MLUVENÝ PROJEV			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost</i>	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: využívá hlasových a dechových cvičení DV: vštěpuje si základy mluveného projevu</i>	Základy mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>DV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči DV: poznává základní komunikační pravidla</i>	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	<i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i>	<i>DV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text DV: vytvoří krátké komunikační žánry</i>	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i>
<i>OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály</i>	Vypravování na základě obrazového materiálu	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i>DV: učí se základním hygienickým návykům při psaní</i>	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný</i>	<i>DV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty</i>	Technika psaní - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava	<i>OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>projev</i>	<i>DV: poznává správnou techniku psaní</i>	Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní krátkých vět	
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>DV: opisuje a přepisuje jednoduché texty DV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení</i>	Opisy, prepisy, interpunkční znaménka Psaní jednoduchých sdělení Žánry písemného projevu - vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky DV: výslovnost souhláskových skupin DV: intonace vět</i>	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Rozlišování zvukové a grafické podoby slova	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
--	--	---	--

SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV

<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhradná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>DV: poznává a porovnává významy slov</i>	Slova a pojmy Význam slov	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti zapamatování</i>
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska DV: rozšiřuje si slovní zásobu</i>	Porovnávání slov podle zobecnujícího významu Slovní zásoba	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>

Očekávané výstupy

Dílčí výstupy

Učivo

Průřezové téma

TVAROSLOVÍ

<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: používá správné tvary</i>	Poznávání správných tvarů slov	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu</i>	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost MV 5 vliv medií na každodenní život</i>

SKLADBA

<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: učí se tvořit jednoduchá souvětí DV: správně řadí slova ve větě DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách</i>	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	<i>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího</i>	Modulace souvislé řeči - intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	<i>OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i>

PRAVOPIS

<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: íy po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky DV: používá základní interpunkční znaménka DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty DV: používá velká písmena na začátku vět</i>	Lexikální pravopis - odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovednosti zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
---	--	--	--

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v ČJ 3. ročník

Cílové zaměření předmětu ve 2. ročníku

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura ve 2. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- Zdokonalování techniky čtení
- Poslechu různých textů a práci s nimi
- Orientaci ve slovnících a encyklopediích
- Seznámení s útvary společenského styku, vypravování
- Úpravnému a čitelnému projevu
- Docvičování tvarů psacího písma
- Kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- učení o větě
- správnému řazení slov ve větě a vět v textu
- osvojení pravopisu – jevy ú/ů, ě, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, velká písmena
- osvojení základních druhů slov
- poznávání slovních významů
- dělení slova na slabiky

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem

- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> <i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů</i> <i>DV: zdokonaluje techniku čtení</i> <i>DV: porozumí jednoduchým textům</i> <i>DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova</i> <i>DV: zlepšuje hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení Zdokonalování techniky čtení Cvičné texty pro nácvik techniky čtení Porozumění jednoduchým textům Věcné čtení - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova) Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně</i>	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	<i>OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i> <i>OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání</i>
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru</i> <i>DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání</i>	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí - role mluvčího a posluchače Zážitkové naslouchání	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	<i>DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat</i>	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech</i>	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích</i> <i>DV: vstěpuje si základní komunikační pravidla</i>	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	<i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev</i> <i>OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>DV: učí se tvořit krátké mluvené projevy</i> <i>DV: vypráví příběh podle obrázků</i>	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i> <i>OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i>DV: upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>	<i>DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev</i>	Technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího písma,	<i>OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<i>DV: vstěpuje si zásady techniky psaní</i>	málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W) Kontrola písemného projevu	
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i> <i>DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu</i>	Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i> <i>DV: umí dělit hlásky</i> <i>DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči</i>	Slovo – hlásky, slabiky Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhradná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</i> <i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: učí se porovnávat a třídít slova podle zobecněného významu</i> <i>DV: významy podstatných jmen</i> <i>DV: zná orientačně abecedu</i>	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména Orientace v abecedě	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: Cvičení dovedností zapamatování</i> <i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa</i>	Slovní druhy - podstatná jména	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová
	v základním tvaru	- slovesa v základním tvaru	
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves</i>	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost</i> <i>MV 5 Vliv médií na každodenní život</i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy</i>	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího</i> <i>DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích</i>	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka - tečka, vykřičník, otazník	<i>OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální sdělování</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: í/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	<i>DV: odůvodňuje a píše správně: í/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mimo morfologický šev, párové souhlásky</i> <i>DV: píše velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat</i>	Pravopis lexikální - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev - párové souhlásky - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob a zvířat	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<i>DV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity</i>	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i> <i>OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	<i>DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu</i> <i>DV: přednáší vhodné literární texty</i> <i>DV: účastní se dramatisací, přijímá role</i> <i>DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům</i>	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: regulace vlastního jednání a prožívání, vůle</i> <i>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dovednosti pro pozitivní naladění mysli</i> <i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších</i> <i>DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář</i> <i>DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku</i> <i>DV: poznává a navštěvuje divadelní představení</i>	Literární druhy - poezie, próza Literární pojmy - básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	<i>OSV 6 <u>Poznávání lidí</u>: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</i> <i>MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u>: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i> <i>MV 1 <u>Kulturní diferenciaci</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Cílové zaměření předmětu ve 3. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura ve 3. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- plynulému čtení s porozuměním
- porozumění písemným nebo mluveným pokynům
- respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- vytvoření krátkého mluveného projevu
- osvojení základních hygienických pravidel spojených se psaním
- psaní věcně i formálně správného jednoduchého sdělení
- kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- rozlišení grafické a zvukové podoby slova
- porovnávání významu slov
- rozlišení slovních druhů v základním tvaru
- užití správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves
- volbě vhodných jazykových i zvukových prostředků
- odůvodňování a správnému psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- správné psaní typických příkladů vlastních jmen
- využití digitálních aplikací k procvičování a upevňování učiva

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- dle technických možností vyhledání, čtení a poslech elektronických textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činností s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	<i>OVO 1: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů</i>	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasitě i tiše. Zdokonalování techniky čtení Porozumění přiměřeným textům	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
<i>OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	<i>OVO 2: vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace</i> <i>DV: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení dovednosti zapamatování</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	<i>OVO 3: získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy</i> <i>DV: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího Role mluvčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou</i>	<i>OVO 4: umí správně vyslovit nejnámější přejatá slova</i>	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá)	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
výslovnost	<i>DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost</i>	Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti	<i>sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	<i>OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči – intonace, hlasitost, přízvuky	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	<i>OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	<i>OSV 8: Komunikace: řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální</i>
<i>OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i> <i>OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	<i>OVO 7: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci</i> <i>OVO 11: vypravuje podle obrazového materiálu</i> <i>DV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i>	Komunikační žánry - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	<i>OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i> <i>OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	<i>OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	Základní hygienické návyky - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný</i>	<i>OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný</i>	Technika psaní - uhlavný, čitelný a přehledný	<i>OSV 4 Psychohygiéna: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>projev</i>	<i>projev</i>	pisemný projev Kontrola vlastních písemných projevů	
<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	<i>OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	Žánry písemného projevu - vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova DV: správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny DV: produkuje souvislou řeč</i>	Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	<i>DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy DV: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	<i>OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>OVO 16: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves DV: skloňuje a časuje DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti MV 5 Vliv médií na každodenní život</i>
SKLADBA			
<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	Věty podle postoje mluvčího Melodie vět	<i>OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti: pro verbální sdělování</i>
PRAVOPIS			
<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně: párové souhlásky <i>č/v</i> po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách; ve vyjmenovaných slovech; <i>dě, tě, ně, ú/á, bě, př, vě, mě</i> - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat</i>	<i>OVO 19: odůvodňuje a píše správně párové souhlásky <i>č/v</i> po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; <i>dě, tě, ně, ú/á, bě, př, vě, mě</i> - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických</i>	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny <i>bě, př, vě, mě</i> (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst - obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>a místních pojmenování</i>	<i>případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	<i>OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	Zážitkové čtení - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i> <i>OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	<i>OVO 20: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role</i> <i>DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: regulace vlastního jednání a pro-žívání, vůle</i> <i>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dovednosti pro pozitivní naladění mysli</i> <i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	<i>OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	Literární druhy - poezie, próza, pověst Literární žánry - báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelní představení, herec	<i>OSV 6 <u>Poznávání lidí</u>: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</i> <i>MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u>: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i> <i>MKV 1 <u>Kulturní diferenciacce</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Očekávané výstupy na konci 1. období:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- plynule čte s porozuměním texty přiměřené rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
2. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
3. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
4. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
5. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
6. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
7. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
8. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů,
9. bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
10. orientuje se v jednoduchých digitálních aplikacích k procvičování učiva

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
2. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
3. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
4. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
5. seznámil se a vnímá autorská práva

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v ČJ 5. ročník

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura ve 4. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním potichu i nahlas
- reprodukci přiměřeně složitých sdělení
- náležitě intonaci podle komunikačního záměru
- užívání spisovné výslovnosti
- psaní jednoduchých komunikačních žánrů
- získává dovednosti a návyky spojené s psaním na dotykovém displeji
- orientuje se v digitálním psaní malých a velkých písmen, číslic a symbolů
- rozumí obrazným symbolům (piktogramům)
- vybírá si vhodné technologie s ohledem na zvolený formát (SMS, mail, ...)

Jazyková výchova

- rozvíjení slovní zásoby
- rozlišování spisovných a nespisovných tvarů
- rozlišování slovních druhů a jejich využívání v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu
- rozlišování věty jednoduché a souvětí, užívání vhodných spojovacích výrazů
- rozvíjení základů správného pravopisu
- využívá organizérů, informace umí třídit a uspořádat
- zhodnotí důvěryhodnost digitálních informací

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání

- tvořivým činnostem s literárním textem
- orientaci v základních literárních
- vybere si vhodnou čtenářskou techniku pro digitální čtení
- umí využít online slovník

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>OVO 1: ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení DV: po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje DV: čte s porozuměním textu DV: snaží se přednes čteného textu DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé Uvědomělé hlasité čtení - dodržování správné techniky čtení Tiché čtení - schopnost reprodukce posloupnosti děje Čtení s porozuměním Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopnosti poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění dovednosti pro učení a studium</i>
<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<i>OVO 2: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace DV: začíná používat slovník a encyklopedii</i>	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) Záznam podstatných informací Literární slovník, encyklopedie	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů identifikace základních orientačních prvků v textu</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>OVO 3: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení</i>	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<i>OVO 4: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí</i> <i>DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat</i> <i>DV: pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovat obsah sdělení způsobit</i> <i>DV: sděluje své dojmy a pocity</i>	Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí Reprodukce přiměřeně složitěho sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek Záznam slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení dovednosti: zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<i>OVO 5: používá základní komunikační pravidla</i> <i>DV: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor</i> <i>DV: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba)</i> <i>DV: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu</i>	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	<i>OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích</i> <i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</i>
			<i>a reklamě</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 6: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i>OVO 6: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu</i> <i>DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka</i> <i>DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace</i>	Základy techniky mluveného projevu - intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči Zdvořilé vyjadřování	<i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
<i>OVO 7: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	<i>DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost</i> <i>DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat</i>	Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace Spisovná a nespisovná výslovnost	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i> <i>MKV 1 Kulturní diferenciací: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 8: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<i>OVO 8: podle daného návodu napíše obsahové i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu</i> <i>DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů</i> <i>DV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost</i> <i>DV: dodržuje hygienické návyky při psaní</i> <i>DV: kontroluje své písemné projevy</i>	Technika psaní - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev Kontrola vlastních textů Hygienické návyky při psaní Žánry písemného projevu - vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška	<i>OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy</i> <i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti</i> <i>MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 9: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</i>	<i>OVO 9: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části</i> <i>DV: dokáže předložené osnovy využívat</i> <i>DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie</i>	Vytváření osnovy Základní části osnovy Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu Vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i> <i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>spisovně vyslovuje česká a nejčastěji užívaná cizí slova</i>	<i>DV: zná zásady spisovné výslovnosti</i> <i>DV: moduluje souvislou řeč</i> <i>DV: člení souvislou řeč</i>	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Členění souvislé řeči	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> <i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 10: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu</i>	<i>OVO 10: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat</i>	Slovní zásoba - slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
<i>OVO 11: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	<i>OVO 11: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část</i> <i>DV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov</i> <i>DV: v příponové části odlišuje</i>	Stavba slova - kořen, předpona, přípona Dělení slov na konci řádku Rozlišení přípony a koncovky při	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>při skloňování a časování koncovku</i>	skloňování a časování	
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 12: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	<i>OVO 12: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je</i> <i>DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary</i> <i>DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvrtná slovesa</i>	Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: <u>osoba, číslo, čas</u> Rozlišování zvrtných sloves	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i> <i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti</i>
<i>OVO 13: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	<i>OVO 13: Rozliší slova spisovná a nespisovná</i> <i>DV: Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin</i>	Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
SKLADBA			
<i>OVO 14: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	<i>OVO 14: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji</i> <i>DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich základ</i> <i>DV: orientuje se v pořádku slov ve větě</i>	Základní skladební dvojice Neúplná základní skladební dvojice Základ věty Pořádek slov ve větě	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
<i>OVO 15: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí</i>	<i>OVO 15: podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí</i> <i>DV: podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všimá si spojovacích</i>	Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	výrazů		
<i>OVO 16: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	<i>OVO 16: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení</i>	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí Obměna spojek a spojovacích výrazů	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIŠ			
<i>OVO 17: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	<i>OVO 17: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis</i> <i>DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu</i> <i>DV: vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád)</i> <i>DV: zeměpisné názvy</i> <i>DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase</i>	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - psaní předložek z, s - předpony od-, nad-, před-, pod-, říz-, běž- - vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států Morfologický pravopis - koncovky podstatných jmen podle vzorů slovesa v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů, cvičení dovednosti zapamatování</i> <i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
<i>OVO 18: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<i>OVO 18: řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu</i>	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 19: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<i>OVO 19: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky</i>	Zážitkové čtení a naslouchání - získávání pocitů a dojmů	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu</i>	při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací Rozvoj čtenářství	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 20: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	<i>OVO 20: přednáší vhodně literární texty</i> <i>DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text</i> <i>DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma</i> <i>DV: účastní se dramatizací a přijímá role</i> <i>DV: vytvoří vlastní ilustrace k literárním textům</i>	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence</i> <i>MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 21: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<i>OVO 21: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text</i> <i>DV: rozlišuje na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
<i>OVO 22: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<i>OVO 22: zná základní literární druhy</i> <i>DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku</i> <i>DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň, próza</i> <i>DV: vyznačí v básni slova, která se</i>	Základní literární pojmy - literární druhy – poezie, próza, drama - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka	<i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</i> <i>MKV 1 Kulturní diference: poznávání vlastního kulturního</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>rýmují; odlišuje pojmy rým - verš</i> <i>DV: na základě vlastních zkušeností</i> <i>objasní rozdílnou roli herce a režiséra</i> <i>DV: využívá k četbě časopisy pro děti</i> <i>DV: navštěvuje knihovnu</i> <i>DV: orientuje se ve filmových</i> <i>a televizních produkcích pro děti</i>	- spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní přestavení, herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize	zakotvení

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v ČJ 5. ročník

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 5. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním
- rozlišuje a zaznamenává podstatné informace
- reprodukuje sdělení a pamatuje si podstatná fakta
- vytváří osnovu a na jejím základě krátký mluvený i písemný projev
- volí náležitou intonaci i spisovnou výslovnost podle komunikační situace
- správně píše jednoduché komunikační žánry
- umí digitálně prezentovat výsledky své práce
- rozumí a dodržuje ochranu osobních údajů i autorských práv

Jazyková výchova

- rozšiřování slovní zásoby
- stavba slova

- základní orientace v lexikálním, syntaktickém i morfologickém pravopise
- využívání správných tvarů slov v mluveném i písemném projevu
- využívání jednoduchých vět i souvětí ke komunikaci
- orientuje se a umí psát na digitální klávesnici
- volí vhodné jazykové i technologické prostředky

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů
- umí využívat elektronických zdrojů pro vyhledávání informací i čtení textu

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas DV: stále zdokonaluje techniku čtení DV: pozná orientační prvky v textu DV: snaží se číst s přednesem DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i>	Praktické čtení - pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení - pozorné čtení Zdokonalování techniky čtení Znalost orientačních prvků v textu Porozumění čteným textům Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení a studium</i>
<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<i>OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává DV: využívá slovníky a encyklopedie</i>	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací záznam podstatných informací Využívání slovníků a encyklopedií	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:</u> hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu</i>
NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	Praktické naslouchání - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace:</u> cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 7 <u>Mezilidské vztahy:</u> péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<i>OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta DV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami DV: sděluje své dojmy z naslouchání</i>	Zaznamenávání slyšeného projevu Reakce otázkami Zapamatování podstatných fakt Reprodukce obsahu slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	<i>OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku DV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat DV: dodržuje základní komunikační pravidla</i>	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	<i>OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</i>
<i>OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<i>OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	Reklamy	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)</i>
<i>OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i>OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	Základy techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči	<i>OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
<i>OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji</i>	<i>OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji</i>	Vyjadřování závislé na komunikační situaci	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>užívá podle komunikační situace</i>	<i>užívá podle komunikační situace</i>	Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti Zdvořilé vyjadřování	<i>sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MkV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<i>OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry Odlíší popis od vyprávění DV: pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem DV: zdokonaluje techniku psaní DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní</i>	Upevňování techniky psaní - dodržování základních hygienických návyků při psaní Komunikační žánry - zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, dotazník, přihláška	<i>OSV 7 Meziľidské vztahy: péče o dobré vztahy OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i>
<i>OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</i>	<i>OVO 10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti DV: účastní se na tvorbě třídního nebo školního časopisu</i>	Vyprávění Vytváření osnovy Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti Třídní a školní časopis	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	<i>DV: dodržuje zásady spisovné výslovnosti DV: využívá v mluvené řeči tempo, intonaci přízvuky</i>	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk Výslovnost nepoužívanějších cizích	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání OSV 8 Komunikace: dovednosti</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV:</i> správně vyslovuje běžná cizí slova	slov	pro sdělování – technika řeči
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>OVO 11:</i> porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	<i>OVO 11:</i> porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:</i> cvičení dovedností zapamatování
<i>OVO 12:</i> rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<i>OVO 12:</i> rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:</i> řešení problémů, dovednosti pro učení
TVAROSLOVÍ			
<i>OVO 13:</i> určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<i>OVO 13:</i> určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu <i>DV:</i> určuje mluvnické kategorie podstatných jmen <i>DV:</i> rozlišuje přídavná jména tvrdá a měkká <i>DV:</i> určuje mluvnické kategorie sloves <i>DV:</i> pozná zvrtné sloveso <i>DV:</i> rozliší slovesné tvary	Slovní druhy ohebné i neohebné Podstatná jména - mluvnické kategorie – pád, číslo, rod vzor Přídavná jména - rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých Slovesa - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací), čas Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:</i> řešení problémů, dovednosti pro učení <i>OSV 8 Komunikace:</i> komunikační dovednosti
<i>OVO 14:</i> rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<i>OVO 14:</i> rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slova spisovná a nespisovná	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení:</i> uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			správných sdělení
SKLADBA			
<i>OVO 15:</i> vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<i>OVO 15:</i> vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Základní skladební dvojice Podmět holý a rozvitý Přísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:</i> zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
<i>OVO 16:</i> odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	<i>OVO 16:</i> odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí	Věta jednoduchá a souvětí Změna jednoduché věty v souvětí	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení:</i> uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení
<i>OVO 17:</i> užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<i>OVO 17:</i> užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo, že, protože, když	<i>OSV 8 Komunikace:</i> komunikační dovednosti
PRAVOPIŠ			
<i>OVO 18:</i> píše správně íy ve slovech po obojetných souhláskách	<i>OVO 18:</i> píše správně íy ve slovech po obojetných souhláskách <i>DV:</i> uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz- <i>DV:</i> použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád) <i>DV:</i> učí se správně psát zeměpisné názvy <i>DV:</i> koncovky podstatných jmen píše podle vzorů <i>DV:</i> koncovky přídavných jmen	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz- orientačně - vlastní jména národností, států planet Morfologický pravopis - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:</i> řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování <i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace:</i> cvičení sebekontroly

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>tvrdých a měkkých píše podle vzorů</i> <i>DV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase</i> <i>DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu</i>	- pravopis sloves v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	
<i>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	<i>OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<i>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	<i>OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i> <i>DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů</i>	Pocity a prožitky při poslechu a četbě Vyjadřování dojmů z četby a poslechu Výchova k čtenářství	<i>OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	<i>OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i> <i>DV: přednáší vhodné literární texty</i> <i>DV: Zpracuje a přednese literární referát</i> <i>DV: účastní se dramatisací a přijímá role</i> <i>DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace</i>	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu Přednes vhodných literárních textů Literární referáty Dramatizace: nácvik hříčky, scénky Vlastní tvořivé psaní Vlastní výtvarný doprovod	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence</i> <i>MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<i>OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	Umělecké a neumělecké texty	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<i>OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i> <i>DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech</i> <i>DV: Zná časopisy pro děti a mládež</i> <i>DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti</i> <i>DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu</i>	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání Časopisy pro děti a mládež Film a televize Poznávání informačních zdrojů	<i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</i> <i>MV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Očekávané výstupy na konci 2. období:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti
11. svoji práci umí prezentovat i elektronicky s dodržáním základních pravidel a práv

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
2. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
3. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
4. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
5. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
6. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
7. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
8. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
9. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
10. pracuje s vhodnými materiály a aplikacemi v digitálním prostředí

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
2. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

3. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
4. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
5. umí si vyhledat vhodnou literaturu nebo chybějící informaci pomocí digitálních technologií

6.1.2 Anglický jazyk

Výchovně vzdělávací cíle

Charakteristika předmětu

V předmětu **Anglický jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, oboru **cizí jazyk**

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením. Důraz je též kladen na poznávání reálií, na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, cizojazyčnou beletrii, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tematickou výuku, vyučování „ve stanicích“ zpracování referátů, motivační hry, písně, využívá modelu evokace, učení a reflexe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku- používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, umožňuje setkání s rodilými mluvčími (zahraniční asistent, exkurze, poznávací zájezdy), zajišťuje možnost volby při zpracování různých úkolů.

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších gramatických jevů, předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd., při výměnných pobytech řešení soužití v „cizí“ rodině a prostředí.

Kompetence komunikativní: je rozvíjena tím, že nabízí a vytváří žákům dostatek možností k mluvenému projevu prací ve dvojicích, skupinách, rozhovory v rolích, modelových situacích, tlumočením, průvodcováním při exkurzích, návštěvách partnerských škol, zahraničních rodin, prezentací výstupů projektu..., ale i k četbě a poslechu.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU besedami a setkáními s rodilými mluvčími, účastí na poznávacích zájezdech, účastí na různých mezinárodních projektech apod., pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností tím, že vede žáky k reálnému sebehodnocení, sebereflexi prostřednictvím diskusí o jednotlivých krocích svého pokroku a vytváření jazykového portfolia.

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, k prokázání hrdosti na svoji zemi a odstranění jazykových bariér při tématické výuce, tlumočení, kontaktech s partnerskými školami, zpracování autentických materiálů o městě, naší republice pro setkání s partnerskými školami, při besedách s významnými osobnostmi o jejich pobytu v zahraničí, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích.

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, kontakty s partnerskými školami – výměnné zahraniční pobyty – vytváření pracovních listů, příprava diskusních setkání s rodiči a spolužáky, zpracování referátů, výstupů ze společných mezinárodních projektů, zpracování výstupních a absolventských prací

Kompetence digitální: pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí, vede je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci,

při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života. Seznamuje je s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami. Učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, nabízí možnosti využívat digitální technologie k usnadnění práce, automatizaci činností. Vede žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.

Obsah učiva

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

MkV Mezilidské a kulturní vztahy

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

EV Environmentální výchova

MV Mediální výchova

2. ročník

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování

MkV 1 Kulturní diferenciacce: anglická říkadla a dětské písně

3. ročník

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí

4. ročník

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

MkV 1 Kulturní diferenciacie: zvyky a tradice, písně a, poezie anglicky mluvících zemí

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích

5. ročník

OSV4 Psychohygiena: organizace a plánování volného času

MkV 1 Kulturní diferenciacie: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí

MkV 4 Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: vzdělávání mladých Evropanů

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v AJ 2. ročníku

Cílové zaměření vzdělávací oblasti ve 2. ročníku:

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova u nejzákladnější slovní zásoby
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění (v rozsahu maximálně 4 vět)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO1.-vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	-vybaví si slovní zásobu v daných okruzích	Rodina, Domov, Škola, Hry, Číslice 0-12, Barvy, Oblečení, Části těla, Ovoce a zelenina, Jídlo, Zvířata, Hodiny (celé), Vánoce, motivační říkanky a písně	OSV 1 – cvičení pozornosti, smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, soustředění OSV2 – informace o mé osobě MkV 1 - Kulturní diferenciacie: anglická říkadla a dětské písně
OVO2.-rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	- pozdraví a poděkuje – rozumí jednoduchým pokynům ve třídě	Pozdrav, Poděkování, Pokyny ve třídě	OSV-3- regulace vlastního chování
OVO3.-rozlišuje grafickou a mluvenou podobu nejzákladnějších slov	- třídí a přiřazuje základní slova, vybaví si a reprodukuje angl. abecedu	Anglická abeceda, jména dětí	OSV 1 – cvičení pozornosti, smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, soustředění MkV 1 - Kulturní diferenciacie: anglická říkadla a dětské písně

OVO4.-pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění (max. 4 věty)	- utvoří větu jednoduchou, zápor a otázku slovesa být (č. j.)	věta jednoduchá, otázka, zápor u slovesa být (č.j.) tvary jiných sloves formou sl. zásoby	OSV 1 - OSV 1 – cvičení pozornosti, smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, soustředění
---	---	--	---

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v AJ 3. ročníku

Cílové zaměření vzdělávací oblasti ve 3. ročníku:

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- používá abecední slovník učebnice

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO1.-vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	-vybaví si slovní zásobu v daných okruzích	Rodina, Domov, Škola, Volný čas, Číslice 0-12, Barvy, Oblečení, Části těla, Ovoce a zelenina, Jídlo, Zvířata, Čas, Vánoce, motivační říkanky a písně	OSV 1 – cvičení pozornosti, smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, soustředění OSV2 – informace o mé osobě Mkv2 - tolerantní vztahy s jinými lidmi

OVO2.-rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	- pozdraví a poděkuje – rozumí jednoduchým pokynům ve třídě	Pozdrav, Poděkování, Pokyny ve třídě	OSV-3- regulace vlastního chování
OVO3.-rolišuje grafickou a mluvenou podobu slova	- napíše krátká sdělení – vybaví si a reprodukuje angl. abecedu	Anglická abeceda, krátký vzkaz	
OVO4.-pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	- utvoří větu jednoduchou, zápor a otázku,	Věta jednoduchá, Otázka, zápor u slovesa být, Člen určitý a neurčitý, Tvary jiných sloves formou sl. zásoby	OSV 1 - OSV 1 – cvičení pozornosti, smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, soustředění
OVO5.-používá abecední slovník učebnice	- orientuje se a používá slovníček v učebnici	- slovní zásoba učebnice	

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	3. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání

Cílové zaměření vzdělávací oblasti ve 4. ročníku:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- používá dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci
- využívá k přípravě a procvičování učiva vhodné výukové aplikace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	Vybaví si slovní zásobu daného tématu	Časové údaje (dny v týdnu, měsíce). Domov-místo, kde bydlím, Narozeniny, Nemoc, Číslice 0-100 Nákupy, volný čas, Domácí mazlíčci, Škola, Město, Zvyky a tradice- Vánoce, Velikonoce	Mkv1 – zvyky a tradice OSV 1 - cvičení pozornosti, smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, soustředění
OVO2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	Seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály	Motivační písničky a říkanky Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům	Mkv 1- písně, poezie ang. mluvících zemí
OVO3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	Čte nahlas krátké texty, napodobuje předkládanou správnou výslovnost	Krátké texty k tematickým okruhům	
OVO4: vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	Orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku	Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky	Mkv 2- příběhy dětí VMEGS 1 – život dětí v jiných zemích
OVO5: používá dvojjazyčný slovník	Orientuje se v anglické abecedě, používá slovník učebnice	Anglická abeceda, spellování	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO6: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	-reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku – seřadí věty podle kontextu (pořadí) - reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma	Říkanky a písničky, Orientace v textu, překlad textu, Hra v rolích, Přít. čas, in. čas (to have, to be, zákl. předložky místa, frekven. příslovce, zájmena), slovesa (can, want, like)	

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO7: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	-vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým, -sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci – sdělí, co má a nemá rád – zeptá se na množství	Pozdravy, Pokyny, Hra v rolích, modelové situace na dané téma Určení místa, Popis třídy, Adresa, osobní údaje, Dotaz na cestu	MKV 4 - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání

Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno na konci 2. období

Cílové zaměření vzdělávací oblasti v 5. ročníku:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojeným tématům
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- používá dvojjazyčný slovník
- umí vyhledat potřebné informace prostřednictvím digitálních technologií

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci
- využívá k přípravě a procvičování učiva vhodné výukové aplikace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Receptivní řečové dovednosti			

OVO 1: rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojeným tématům	Vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu,	Naše město Popis domu Školní rozvrh Volný čas Počasí	OSV 1- Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
OVO 2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	Využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací. Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěškách, plakátech nebo v katalogích.	Vyučovací předměty v angl. škole, rozvrh, prázdniny Písničky, říkanky Nákupy – ceny výrobků, potravin, plakátky, vývěsky Tradice, zvyky (Vánoce, Velikonoce, Valentýn...)	VMEGS 2- vzdělávání mladých Evropanů VMEGS -1 zvyky a tradice
OVO 3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	Čte krátké jednoduché texty. Chápe obsah jednoduchých osobních dopisů.	Komiksy, krátké texty na daná témata Osobní dopis Adresa	
OVO 4: vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	Vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc.	Práce s textem, doplňování textu Orientace v plánu města, instrukce, jak se dostanu..., možnosti činností ve městě	MKV4 – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání
OVO 5: používá dvojjazyčný slovník	Aktivně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách, symbolech	Vyhledávání slovní zásoby, překlady textů	OSV 1- Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Produktivní řečové dovednosti			
OVO 6: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů	Používá fráze a věty. Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb	Vazba there is, there are Sloveso to be, to have got Sloveso can, must Předložky místa in, between, Rozkazovací způsob Přítomný čas prostý	
OVO 7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	Při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení.	Můj svět Popis mého domu Naše město Můj rozvrh Můj volný čas – koníčky Počasí – jednoduchý popis situace	OSV 1- Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

OVO8: obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	Při obměňování textu využívá známou slovní zásobu, fráze a spojení Využívá synonyma, antonyma Doplní text podle kontextu Seřadí věty podle obsahu	Antonyma, synonyma	
Interaktivní řečové dovednosti			
OVO 9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	Zvládá jednoduchou společenskou konverzaci Za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci Klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá. Nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.	Volný čas, moje koníčky, denní program, vyjádření času Představení blízkých osob (co chtějí, co mají rádi, zaměstnání)	OSV 4 –organizace a plánování volného času OSV 1 - Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

6.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu matematika.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Charakteristika výuky

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, oboru Matematika a její aplikace.

Mezi hlavní cíle matematiky 1. období patří vnímání významu matematiky založeného

především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1 000, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti
- rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik

Vzdělávací oblast matematika je tvořena v tomto období třemi tematickými okruhy: a) Čísla a početní operace b) Závislosti, vztahy a práce s daty c) Geometrie v rovině a v prostoru

Matematika se vyučuje ve všech ročnících 1. období. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2. ročníku, od 3. ročníku je 1 hodina týdně.

Strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím, že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky, symboly, rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků, potřebné k samostatnému učení (makety peněz, matematické pomůcky), používá vhodné učební pomůcky (rýsovací potřeby, obrazový materiál, pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení, zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností, individuálního přístupu k problémům, znalosti kreativity při jejich řešení, předkládá modely matematických postupů, vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní: Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh. Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu, seznamuje žáky s historií matematiky, učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Žáci jsou vedeni k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě, škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu, vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky, uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům, tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní: Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti, k vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

Kompetence digitální: Učí se orientovat v digitálním prostředí, rozvíjí své dovednosti v získávání, vyhledávání a zpracování dat. Kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah. Vědomě volí různé postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Využívá digitální technologie dle svých schopností a aktuálního vybavení školy.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Průřezová témata

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání

OSV 5 Kreativita

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

EV 4 : Vztah člověka k prostředí: – řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekologického rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření vzdělávací oblasti v 1. ročníku:

Vzdělávání v předmětu matematika v 1. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 20, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 20, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 20 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 20
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických útvarů - krychle, kvádr, jehlan, koule, vyhledává podobnosti a odlišnosti útvarů, analogického určování – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruh

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p> <p>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p>DV: poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru</p> <p>DV: určí počet daného čísla do 10, do 20</p> <p>DV: využívá matematické pomůcky DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20</p> <p>DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose</p> <p>DV: využívá matematické znaky</p> <p>DV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20</p> <p>DV: umí z paměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky</p> <p>DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky</p> <p>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<p>- Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru</p> <p>- Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10–20</p> <p>- Určování čísel v řadě do 10, do 20</p> <p>- Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě</p> <p>- Počítání a určování předmětů v daném souboru</p> <p>- Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod.</p> <p>- Porovnávání čísel v daném oboru a využívání mat. znaků a symbolů</p> <p>- Psaní jednotlivých čísel 0 – 20. Číselná osa, znázorňování čísel</p> <p>- Určování čísel na číselné ose</p> <p>- Porovnávání čísel pomocí číselné osy</p> <p>- Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy</p> <p>- Vyvození +, - na názorných příkladech.</p> <p>- Sčítání, odčítání do 5, do 10</p> <p>- Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i z paměti.</p> <p>- Využívání početních situací v praktických činnostech</p> <p>- Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.</p>	<p>OSV 1: rozvoj schopností poznávání, pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p> <p>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</p>
<p>OVO 6: orientuje se v čase</p> <p>OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>OVO 8: doplňuje posloupnosti čísel</p>	<p>DV: určí části dne, doba spánku, doba denní</p> <p>DV: Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</p> <p>DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh</p> <p>DV: za pomoci učitele se orientuje na číselné ose.</p> <p>DV: určí místo v řadě</p>	<p>- Orientace v čase, propojení s prvoukou</p> <p>- Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok</p> <p>- Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh</p> <p>- Určení data a zápis – číselně, slovně.</p> <p>- Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření</p> <p>- Čtení jednoduchých tabulek.</p> <p>- Vztahy o několik více, méně.</p> <p>- Číslovky řadové</p>	<p>OSV 3: sebezpoznání, sebezpojetí, moje učení</p> <p>EV 4: vztah člověka a prostředí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa OVO 10: porovnávání velikostí útvarů</p> <p>OVO 11: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádr.</p> <p>DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů.</p> <p>DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</p>	<p>- Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice</p> <p>- Rovinné útvary krychle, kvádr, koule, jehlan</p> <p>- Stavebnice – určování rovinných útvarů-kvádr, krychle</p> <p>- Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků</p>	<p>OSV 1 –Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV 9 – Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci</p>

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekologického rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 2. ročníku

směřuje k: Čísla a početní operace

- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku
- čtení, zápis a porovnávání přirozených čísel do 100
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 100 na číselné ose
- pamětné sčítání a odčítání s přechodem desítky
- řešení a tvoření slovních úloh samostatně nebo za pomoci učitele, kde aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti a práce s daty

- počítání s penězi, bankovkami, mincemi do 100
- popis jednoduché závislosti z praktického života (vyžití her na obchod)
- názorné zavedení násobilky 1, 2, 3,4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel

Geometrie v rovině a v prostoru

- manipulace s pravítkem, rýsování přímkou, lomené čáry
- rýsování a měření úsečky v cm, měření m
- modely souměrných útvarů v rovině (krychle, koule, kvádr)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p>VO 1 : používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>OVO 4: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení)</p>	<p>DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku</p> <p>DV: poznává jednotlivá čísla do 100 DV: určí počet daného čísla do 100 Zapiše a přečte všechna čísla do 100 DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100</p> <p>DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20 – 100 DV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla</p> <p>DV: najde a zapiše dané číslo na číselné ose</p> <p>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá z paměti</p> <p>DV: provádí z paměti násobení a dělení v oboru násobilky č. 1, 2, 3, 4, 5, DV : dokáže násobit a dělit v oboru násobilky č. 6, 7, 8, 9, 10 na základě opakovaného přičítání stejných čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod. Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100. Orientace na číselné ose Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 20 – 100 Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8) Počítání s použitím závorek Názorné zavedení násobilky 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel 	<p>OSV 1: rozvoj schopností poznávání pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení</p>
<p>OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<ul style="list-style-type: none"> Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině 	<p>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</p>
Závislosti a práce s daty			

OVO 6: orientuje se v čase OVO 7: popisuje jednoduché závislosti z praktického života OVO 8: doplňuje posloupnosti čísel	DV: dokáže určit hodiny, minuty DV: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh DV: číslovky řadové Určí místo v řadě	<ul style="list-style-type: none"> • Převody času, měsíc, den hodina, minuta • Určování času na hodinách ručičkových i digitálních • Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh • Vymyšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života • Poznávání řadových číslovek, využívání v TV 	OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení EV 4: vztah člověka a prostředí
Geometrie			
OVO 9: rozezná, pojmenuje, vymodeluje, popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa OVO 10: porovnávání velikostí útvarů OVO 11: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	DV: Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan. DV: narysuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná. DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů	<ul style="list-style-type: none"> • Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule • Modelování těles • Určování odlišností jednotlivých těles • Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček • Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků 	OSV 1: rozvoj schopností poznávání OSV 9: kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci
	DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíl DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar	<ul style="list-style-type: none"> • Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků 	

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekologického rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 3. ročníku

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 1 000 na základě názoru
- násobení a dělení z paměti v oboru násobilky do 100
- používání přirozených čísel do 1 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru

- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 100
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů – kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky
- orientace v prostoru
- základy robotiky

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p>OVO 1: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení v oboru malé násobilky do 100)</p> <p>OVO 2: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>OVO 3: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>OVO 4: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p>	<p>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</p> <p>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 zpaměti i písemně</p> <p>DV: provádí zpaměti násobení a dělení v oboru malé násobilky do 100</p> <p>DV: používá násobilku k řešení úloh DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</p> <p>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru</p> <p>DV: určí počet daného čísla do 100, do 1 000</p> <p>DV: určí počet daného čísla do 1 000 DV: využívá matematické pomůcky</p> <p>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: dokáže napsat i přečíst čísla 100 do 1 000</p> <p>DV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 zpaměti i písemně Násobení a dělení v oboru násobilky do 100 Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů Psaní a čtení jednotlivých čísel 100–1000 Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy 	<p>OSV 1: rozvoj schopností poznávání, pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</p>
<p>VO 5: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p> <p>OVO 6: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p>DV: využívá matematické znaky</p> <p>DV: umí zpaměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000</p> <p>DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu</p> <p>DV: využívá komutativnosti</p> <p>DV: sestaví jednoduché slovní úlohy</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000 Sčítání a odčítání zpaměti Násobení dvojciferných čísel jednociferným Písemné sčítání dvou trojiciferných čísel Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině. 	<p>OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.</p> <p>Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VO 5: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly OVO 6: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	DV: využívá matematické znaky DV: umí z paměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000 DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu DV: využívá komutativnosti DV: sestaví jednoduché slovní úlohy DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000 Sčítání a odčítání z paměti Násobení dvojciferných čísel jednociferným Písemné sčítání dvou trojiciferných čísel Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině. 	OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.
Závislosti a práce s daty			
OVO 7: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času OVO 8 : popisuje jednoduché závislosti z praktického života OVO 9 : doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel	DV: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina DV: provádí odhady předběžného výsledku měření DV: umí narýsovat a používat tabulku násobků	<ul style="list-style-type: none"> Orientace v čase, propojení s prvoukou Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností. Provádění jednoduchých převodů času Praktické využívání v TV, prvouce Práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády 	OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení EV 4: vztah člověka a prostředí

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geometrie			
OVO 10: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa OVO 11: porovnávání velikostí útvarů OVO 12: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	DV: Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli kvádrů. DV: Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů DV: provádí jednoduché převody DV: dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky DV: narýsuje a změří úsečky v různých polohách DV: Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar	<ul style="list-style-type: none"> Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec) Různá měřidla délky, měření úsečky Jednotky délky: mm, cm, dm, m Přímka, úsečka, bod, průsečík Rýsování – základních rovinných útvarů (úsečka, přímka, polopřímka) Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků 	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání OSV 9: Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurenci

OVO 13: chápe rozdíl mezi mechanickou a robotickou hračkou	DV: umí zapnout, párovat a obsluhovat jednoduchého Bee-bot robota Ema DV: umí naprogramovat cestu pomocí šipkového programu DV: nalezne chybu v programu DV: umí obsluhovat robota přímo i pomocí externích povelů DV: orientuje se v jednoduchém programu DV: umí zaznamenat jednoduchý program pro robota	<ul style="list-style-type: none"> • Popis a obsluha robota • Příkazy a možnosti pohybu robota • Čtení a záznam programu • Programování • Vyhledávání chyby • Řešení složitějších situací – více robotu, více řešení, není řešení apod. 	OSV 1: rozvoj schopností poznávání pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů OSV 8: komunikace – cvičení pozorování a aktivního naslouchání OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládnání učebních problémů vázaných na látku
--	--	---	--

Vyučovací předmět:	Matematika
Období – ročník:	1. období – 4. ročník

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekologického rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)
- užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry
- nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 4. ročníku

Vzdělávání v předmětu matematika ve 4. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 10 000 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 10 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 10 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 10 000 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 10 000
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů – kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů – kružnice, kruh, trojúhelník, užívá jednoduché konstrukce trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky cm, mm, orientace v prostoru, čtvercová síť
- osa souměrnosti

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p>OVO 1: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>OVO 2: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>OVO 3: zaokrouhluje přirozená čísla,</p>	<p>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</p> <p>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 z paměti i písemně</p> <p>DV: používá násobilku k řešení úloh</p> <p>DV: dokáže správně používat matematické symboly + , - , x, :</p> <p>DV: poznává jednotlivá čísla do 10 000 na základě názoru</p> <p>DV: určí počet daného čísla do 10 000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 z paměti i písemně • Násobení a dělení v oboru násobilky do 100 • Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem • Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky • Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru • Přirozená čísla 0 – 10 000 • Určování čísel v řadě do 10 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících • Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě • Počítání a určování předmětů v daném souboru • Využívání názorných pomůcek: dominových karet, kostky, počítadlo apod. Písemné algoritmy početních operací 	<p>OSV 1: rozvoj schopností poznávání, pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</p> <p>OSV 8: komunikace: cvičení pozorování a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</p>
<p>provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000</p> <p>OVO 4: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<p>DV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</p> <p>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky</p> <p>DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon</p> <p>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</p> <p>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km, hmotnosti dkg, kg, t</p> <p>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</p> <p>DV: řeší jednoduché sl. úlohy</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady • Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000 • Sčítání a odčítání z paměti • Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací • Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna • Jednotky délky – dm, m, km • Tabulky, grafy • Řešení slovních úloh • Jednoduchá měření • Práce s kalkulátorem, softwarem 	<p>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000</p> <p>OVO 4: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<p>DV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000 DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času DV: převádí jednotky délky na dm, m, km, hmotnosti dkg, kg, t</p> <p>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</p> <p>DV: řeší jednoduché slovní úlohy</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady • Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000 • Sčítání a odčítání z paměti • Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací • Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna • Jednotky délky – dm, m, km • Tabulky, grafy • Řešení slovních úloh • Jednoduchá měření • Práce s kalkulátorem, softwarem 	<p>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku.</p>
<p>Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p> <p>Porovnává, sčítá, odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p>	<p>vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života</p> <p>- využívá názorných obrázků k určení $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ z celku</p> <p>- vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny</p> <p>- porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)</p>	<p>Celek, část celku, zlomek</p> <p>Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina</p> <p>Řešení a tvorba slovních úloh k určení poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku</p> <p>Čitatel, jmenovatel, zlomková čára</p>	<p>VMEGS: Evropa, svět – cestování (vzdálenosti)</p>
Závislosti a práce s daty			
<p>OVO 5: vyhledává a třídí data</p> <p>OVO 6: popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p>	<p>DV: dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitost, sestavit a doplnit tabulku</p> <p>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</p> <p>DV: pokouší se o sestavení diagramu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s tabulkami, zápisy, řešení • Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce • Práce s diagramem 	<p>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>OVO 7: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) užívá jednoduché konstrukce</p> <p>OVO 8: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry,</p>	<p>DV: sestrojí čtverec, obdélník</p> <p>DV: rozumí trojúhelníkové nerovnosti</p> <p>DV: dokáže narýsovat daný trojúhelník</p> <p>DV: dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Praktické využívání v TV, přírodovědě - Konstrukce čtverce, obdélníku - Trojúhelníková nerovnost. - Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV 3: Cvičení sebekontroly, vůle</p>

<p>obvod obdélníku sečtením jeho stran OVO 9: sestrojí rovnoběžky OVO 10: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu OVO 11: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<p>DV: rýsuje a určuje délku lomené čáry DV: dokáže označit přímkou, polo-přímku, úsečku, určí rozdíly DV: vypočítá obvod obdélníku, čtverce DV: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník DV: rýsuje kolmice pomocí kružítka DV: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles DV: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu DV: vysvětlí rozdíl obvod X obsah DV: narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti</p>	<p>rovnostředný, rovnoramenný) - Grafický součet, rozdíl, násobek úseček - Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry - Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků - Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků - Čtvercová síť - Výpočty obsahu - Výsledky obvodů x obsahů porovnávání - Označení geometrických tvarů v prostoru. - Souřadnice bodů ve čtvercové síti - Čtvercová síť, rýsování obrazců</p>	<p>OSV 6: Sociální rozvoj – komunikace, cvičení pozorování</p>
Geometrie			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<p>OVO 12: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh DV: využívá časové přímky v dějinách vlasti DV: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry DV: pracuje s krychlemi</p>	<p>- Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady – obchodování, pošta, banka - Letopočty, výpočty doby minulé x současné - Propojení s vlastivědou, přírodovědou - Magické čtverce – sestavování, řešení - Stavby z krychlí</p>	<p>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá, místa události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa</p>

<p>Vyučovací předmět:</p>	<p>Matematika</p>
<p>Období – ročník:</p>	<p>1. období – 5. ročník</p>

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2. období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekologického rázu probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 5. ročníku

Vzdělávání v předmětu matematika v 5. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- uvědomění si matematiky jako vědy potřebné nejen pro sebe, ale i pro společnost, která má mnohostranné využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti

- používání přirozených čísel do 1 000 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- ke čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 000 na číselné ose
- pamětnému počítání z paměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- získání číselných údajů měřením odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním
- umí využívat k digitální technologii pro řešení nebo ověření své práce

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů – kvádr, válec, jehlan, krychle
- poznávání vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru)
- učení odhadů, měření délky, obvodu, obsahu základních geometrických tvarů
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- zdokonalení svého grafického projevu

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě
- využití jednoduchého vhodného počítačového softwaru nebo kalkulátoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p>OVO 1: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>OVO 2: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>OVO 3: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>OVO 4: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<p>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</p> <p>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 000 z paměti i písemně</p> <p>DV: používá násobilku k řešení úloh</p> <p>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</p> <p>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru</p> <p>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</p> <p>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</p> <p>DV: snaží se využívat počtu do 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích</p> <p>DV: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</p> <p>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, miliony</p> <p>DV: Snaží se odhadovat výsledek</p> <p>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</p> <p>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km Hmotnosti dkg, kg, t</p> <p>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</p> <p>DV: řeší složené slovní úlohy</p> <p>DV: Dokáže napsat a přečíst římské číslice do 20. Ví, jak se číslice odvozují. Zná znaky římských čísel.</p> <p>DV: Převádí celá čísla na zlomky</p> <p>DV: Určí část z celku</p> <p>DV: zapíše desetinné číslo</p> <p>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 000 z paměti i písemně • Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 • Písemné násobení dvojciferným a trojčiferným činitelem • Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky • Písemné dělení jednociferným dělitelem. • Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru • Přirozená čísla 0 – 1 000 000 Určování čísel v řadě do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících • Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě • Počítání a určování předmětů v daném souboru využití matematických symbolů • Zaokrouhlování do milionu • Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod. • Písemné algoritmy početních operací • Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady • Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000 • Sčítání a odčítání z paměti • Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací 	<p>OSV 1: rozvoj schopností poznávání pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</p> <p>OSV 8: komunikace – cvičení pozorování a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna • Jednotky délky – dm, m, km • Tabulky, grafy Řešení slovních úloh • Jednoduchá měření • Práce s kalkulátorem, softwarem, římské číslice, číslice L, C, D, M • Čtení letopočtů • Zlomky – základní počítání a převody • Desetinná čísla – základní poznatky <p>Zajímavé matematické úlohy</p>	
<p>Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p> <p>Porovnává, sčítá, odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p> <p>Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose číslo dané hodnoty</p> <p>Porozumí významu znaku „minus“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<p>- vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny</p> <p>- sčítá, odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje</p> <p>- vysvětlí, znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života</p> <p>- přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu</p> <p>- porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin</p> <p>- znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100</p> <p>- nalezne příklady záporných čísel v běžném životě</p>	<p>Řešení slovních úloh, tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny</p> <p>Čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa</p> <p>Desetinné číslo Porovnávání desetinných čísel Čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa</p> <p>Číselná osa kladná a záporná Měření teploty Vyjádření dlužné částky</p>	<p>VMEGS: Evropa, svět (odlišnosti mezi obyvateli světa – hmotnost, výška)</p> <p>EV: Vztah člověka k prostředí – globální oteplování, ochrana životního prostředí</p>

Závislosti, vztahy a práce s daty			
<p>OVO 5: vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p>OVO 6: čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel</p>	<p>DV: vyhledá si autobusové a vlakové spoje</p> <p>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</p> <p>DV: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf</p> <p>DV: pokouší se o sestavení diagramu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků • Tabulky, grafy, diagramy. • Práce s diagramem • Praktické využívání v TV, přírodovědě 	<p>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
Geometrie			
<p>OVO 7: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) užívá jednoduché konstrukce</p> <p>OVO 8: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran</p> <p>OVO 9: sestrojí rovnoběžky</p> <p>OVO 10: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p>	<p>DV: sestrojí čtverec, obdélník</p> <p>DV: rozumí trojúhelníkové nerovnosti</p> <p>DV: dokáže narýsovat daný trojúhelník</p> <p>DV: dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček</p> <p>DV: rýsuje a určuje délku lomené čáry</p> <p>DV: dokáže označit přímkou, polo-přímku, úsečku, určí rozdíl</p> <p>DV: vypočítá obvod obdélníku, čtverce</p> <p>DV: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník</p> <p>DV: rýsuje kolmice pomocí kružítka</p> <p>DV: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konstrukce čtverce, obdélníku • Trojúhelníková nerovnost. • Sestrojení daného trojúhelníku (pravouhlý, rovnostranný, rovno-ramenný) • Grafický součet, rozdíl, násobek úseček • Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry • Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků • Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků • Čtvercová síť 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV 3: Cvičení sebekontroly, vůle</p>
<p>OVO 11: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<p>DV: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu</p> <p>DV: vysvětlí rozdíl obvod x obsah</p> <p>DV: narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výpočty obsahu • Výsledky obvodů x obsahů porovnávání • Označení geometrických tvarů v prostoru. • Souřadnice bodů ve čtvercové síti • Čtvercová síť, rýsování obrazců 	<p>OSV 6: Sociální rozvoj – komunikace, cvičení pozorování</p>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<p>OVO 12: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>DV: dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1. stupně</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady – obchodování, pošta, banka • Letopočty, výpočty doby minulé x současné • Propojení s vlastivědou, přírodovědou • Magické čtverce – sestavování, řešení • Odhady 	

6.3 Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací oblast je v 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Informatika. Do 3. ročníku je zařazeno 10 vyučovacích hodin robotiky do předmětu Matematika.

Výuka probíhá podle aktuálně probíraného učiva buď v kmenových třídách za použití potřebných technologií, nebo v počítačové učebně základní školy.

A) Výchovně vzdělávací cíle

Kompetence k učení: Žáci se seznamují s metodami učení, upřednostňují metody činnostního učení, objasňují cíle konkrétního učebního úkolu. Obsah učiva je uplatnitelný v životní praxi a v dalším studiu. Učí se práci s chybou, plánování svých činností, sestavování plánů. Objasňují si význam vzdělávání pro profesionální kariéru. Podporují svou cílevědomost, vysvětlují si, co pro splnění svých cílů musí udělat. Jsou vedeni k zodpovědnosti za svůj vlastní rozvoj, učí se vyhledávat vhodné informační zdroje a jejich využívání v praktickém životě. Jsou předkládány vhodné typy mediálních sdělení, které je učí kritické analýze. V úkolech vyhledávají podstatné informace, činí stručné výtahy formou poznámek atd., učí se pracovat s kritérii hodnocení, správně citovat informace, objasňovat pojmy prostřednictvím vhodně zvoleného zdroje. Kombinací ústní i písemné úlohy podněcujeme žáky k vyjadřování myšlenek vlastními slovy, zadáváme drobné výzkumné úkoly; organizujeme tematicky zaměřené exkurze, kde si mohou žáci ověřit využitelnost poznatků v praxi, poskytuje žákům zpětnou vazbu, oceňujeme pozitivní přístup k učení, rozebíráme chyby, navrhuje možnosti jejich odstranění, vedeme žáky k sebehodnocení, sledujeme činnost jednotlivých žáků a oceňujeme jejich pokrok.

Kompetence k řešení problémů: Vytváří systematicky příležitosti k řešení problému, trénují problémové situace a jejich řešení, kladou problémové otázky. Organizujeme výuku ve skupinách a zajišťujeme tak optimální podmínky pro uplatnění takových metod výuky, při kterých se žáci učí řešit problémy, vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy, povzbuzujeme žáky k hledání postupů pro problémové situace, vedeme je k různým řešením. Ukazujeme možnosti analýzy problému např. pomocí myšlenkové mapy, vedeme žáky k hledání tvrzení a argumentů či protiargumentů k nim, k práci s vhodnými informačními zdroji a ke kritickému hodnocení informací. Nabízíme k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k vyřešení, oceňujeme dílčí úspěchy při řešení problému a motivujeme žáky k další činnosti, diskutujeme o průběhu jejich práce, umožňujeme žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit, výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi. Ukazujeme žákům, jak mají formulovat hypotézy a jak mají ověřovat jejich pravdivost pokusem či pozorováním, vedeme je k sebehodnocení, ke kritické analýze svých pracovních postupů, k vyjadřování jejich názorů a dbáme na to, aby je vždy podložili argumenty pro svá tvrzení. Na konkrétních příkladech poukazujeme na pozitivní i negativní dopady řešení problémů, při zadávání úkolů stanovíme se žáky kritéria jejich úspěšného splnění.

Kompetence komunikativní: Žáci se učí samostatnému myšlení. Objasňují si základy logického myšlení, třídí informace a interpretují hlavní myšlenky, prezentují svůj písemný projev,

reprodukuje uložené informace, prezentuje dle předem stanovených kritérií, zaznamenávají své myšlenky, rozvíjí slovní zásobu a učí se vyjadřovat vlastními slovy, učí se srozumitelné a pečlivé artikulaci a výstižnému vyjadřování myšlenek. Dbáme u žáků o kulturu řeči, oceňujeme schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjíme. Žáci objasňují své názory druhých, respektují názory druhého a při interpretaci je nezkrášlovat, objasňují nedorozumění při komunikaci, stanovují si pravidla diskuse, seznamují se s různými texty, rozvíjí vizuální přemýšlení, učí se vyjadřovat a sdělovat různými způsoby své prožitky, pocity a nálady, tvoří vlastní dokumentaci zpracovaných dat, uvědomují si nebezpečí manipulace ze strany médií, na hrozbu anonymity internetu, objasňují si využití komunikativních dovedností

Kompetence sociální a personální: Žáci jsou vedeni k vytváření a dodržování pravidel, učí se odpovědnosti v určitých situacích odpovědnost (vedoucí skupiny, ...), při zadávání úkolů stanovují kritéria jejich splnění, zkouší si různé role v týmu, pracují v různých skupinách a poznali tak, čím do skupinové práce přispívají, necháváme hodnotit členy skupiny svou práci, hodnotí konkrétní práci jak individuální, tak ve skupině, jsou partnery a vedeme k takovému chování, projevují úctu k názorům svých spolužáků, získávají informace o různých řešeních konfliktních situací, jsou oceňováni za poskytnutí pomoci nebo žádost o ni, zdůrazňujeme její důležitost, získávají zpětnou vazbu, učí se poskytovat a přijímat efektivní zpětnou vazbu, vytváří heterogenních skupiny, učí se poznávat své silné a slabé stránky tím, že zkouší různorodé činnosti ve školní práci, pokouší se hodnocení vlastní činnosti.

Kompetence občanské: Je oceňován tolerantní přístup žáků k názorům a postojům druhých, učí se pochopení významu demokracie, vytváří společně školní pravidla a tím i lépe kooperují na dodržování, budují si pocit zodpovědnosti systematickým zadáváním konkrétních úkolů, rozvíjí představitost a kreativitu, zamýšlí se nad aktivitami směřující k ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní: Žáci pro svou výuku využívají vhodné nástroje, materiály a postupy, seznamují se s jejich bezpečným využitím, jsou informováni k dodržování pravidel bezpečnosti práce, podílí se tvorbě fyzického přehledu pravidel bezpečnosti práce a používání digitálních zařízení, zejména v učebně informatiky, zkouší si manuální práci během vyučování, seznamují se s novými technologiemi, poznávají různé praktických činností, učí se efektivní a úsporné činnosti

Kompetence digitální: Učí se orientovat se v digitálním prostředí, bezpečně, sebejistě kriticky a tvořivě využívat digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života, získávají informace o běžně používaných digitálních zařízeních, aplikacích a souvisejících službách, dostávají prostor pro samostatné rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít, rozvíjí dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, volí z různých postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty, vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků, učí se využívat digitální technologie k usnadnění práce, automatizaci činností, vyšší efektivitě nebo zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce, diskutují o významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, učí se kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání, diskutují o analyzování situací ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní

zdraví i zdraví ostatních, jsou vedeni k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.

Charakteristika výuky

Informatika se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. Školní výstupy jsou realizovány podle návrhu Modelového ŠVP s názvem Progresivně vpřed, který pokrývá všechny navržené očekávané výstupy RVP ZV pro informatiku. Do vzdělávání je zařazen vzdělávací obsah nové informatiky a digitální kompetence. Škola vyučuje podle ŠVP s novou informatikou ve 3., 4. a 5. ročníku od školního roku 2023/2024.

Strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Časová dotace je 1 hodina měsíčně ve 3. ročníku a 1 hodina týdně ve 4. – 5. ročníku

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Průřezová témata, přesahy a souvislosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Práce v realizačním týmu
- Stavba mediálních sdělení
- Tvorba mediálního sdělení

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Kreativita
- Rozvoj schopností poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občan, občanská společnost a stát
- Občanská společnost a škola

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

Cílové zaměření předmětu Informatika

vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Vyučovací předmět:	Informatika
Období – ročník:	1. období – 4. ročník

Cílové zaměření předmětu Informatika ve 4. ročníku

- základy algoritmizace, práce s informacemi, daty prostřednictvím aplikace Živý sešit
- základy algoritmizace prostřednictvím programu Emil
- základy robotiky se stavebnicí, ovládnání digitálního zařízení Bee-Bot Ema

RVP výstupy	Očekávané výstupy	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
Data, informace a modelování			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	Pracuje s texty, obrázky a tabulkami. Sdělí informaci obrázkem. Zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text. Předá informaci zakódovanou pomocí textu a čísel. Zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky. Obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček.	Piktogramy, emodži. Kód. Přenos na dálku, šifra. Pixel, rastr, rozlišení. Tvary, skládání obrazce.	metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) NEBO učebnice Informatika 1 (https://www.informatika.fraus.cz/informatika-1) NEBO učebnice Informatika 2 (https://www.informatika.fraus.cz/informatika-2)
Informační systém			
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data		<ul style="list-style-type: none"> • systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi • práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíselnaný 	
Algoritmizace a programování			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	sestaví postup pro robota, aby došel k cíli <ul style="list-style-type: none"> • opraví chybný postup pro robota • přečte postup pro robota a rozhodne, do jakého cíle dorazí 	Bee-bot: základní ovládnání Hledání postupu k zadanému cíli Hledání nejkratší cesty Více cest vede k cíli Hledání koncového stavu Hledání počátečního stavu Čtení a psaní kódu	Robotika s Emou

	<ul style="list-style-type: none"> • přečte postup pro robota a rozhodne o jeho startovní pozici sestavuje různé postupy ke stejnému cíli 	Tematické úlohy s mezipředmětovými aplikacemi	
Digitální technologie			
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p> <p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky <p>dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálními zařízeními</p>	<p>Digitální zařízení</p> <p>Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace</p> <p>Ovládání myši</p> <p>Kreslení čar, vybarvování</p> <p>Používání ovladačů</p> <p>Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)</p> <p>Kreslení bitmapových obrázků</p> <p>Psaní slov na klávesnici</p> <p>Editace textu</p> <p>Ukládání práce do souboru</p> <p>Otevírání souborů</p> <p>Přehrávání zvuku</p> <p>Příkazy a program</p>	Informatika s Emilem. Živý sešit

Vyučovací předmět:	Informatika
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Cílové zaměření předmětu Informatika v 5. ročníku

- práce s daty a informacemi, modelování, informační systémy, využití a propojení digitálních technologií – aplikace Živý sešit
- algoritmizace a programování prostřednictvím SW Emil, robotika s Emou

RVP výstupy	Očekávané výstupy	Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
Digitální technologie			
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p> <p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p> <p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p>	<p>1. Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů. Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci. Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace. U vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst</p> <p>2. Propojí digitální zařízení a uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisí. Dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením. Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí.</p> <p>3. Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého. V textu rozpozná osobní údaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů • počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat • bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla 	<p>metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)</p> <p>B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy (https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/)</p>
Data, informace a modelování			
<p>I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</p>	<p>Pracuje s texty, obrázky a tabulkami.</p>	<p>Data, druhy dat. Kritéria kontroly dat.</p>	<p>učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)</p> <p>B: učebnice Informatika 2 (https://www.informatika.fraus.cz/informatika-2)</p>

Algoritmizace a programování			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů -5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení -5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	Pomocí obrázku znázorní jev. Pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty. Pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty. Schémata, obrázkové modely. Model.	A: H-edu Živý sešit, B: učebnice Informatika 1 (https://www.informatika.fraus.cz/informatika-1) C: učebnice Informatika 2 (https://www.informatika.fraus.cz/informatika-2)
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Sestaví program pro ovládání postavy. Sestaví program řídicí chování postavy. Sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav. Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky. Upraví program pro obdobný problém. Rozpozná opakující se vzor, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát. Rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj. Používá události ke spuštění činnosti postav. Rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit. Cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů. Ovládá více postav pomocí zpráv. Vytvoří, používá a kombinuje vlastní bloky. V programu najde a opraví chyby.	Příkazy a jejich spojování. Opakování příkazů. Pohyb a razítkování. Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy. Vlastní bloky a jejich vytváření. Kombinace procedur. Kreslení čar. Pevný počet opakování. Ladění, hledání chyb. Vlastní bloky a jejich vytváření. Změna vlastností postavy pomocí příkazu. Náhodné hodnoty. Čtení programů. Programovací projekt. Ovládání pohybu postav. Násobné postavy a souběžné reakce. Modifikace programu. Animace střídáním obrázků. Spouštění pomocí událostí. Vysílání zpráv mezi postavami.	výukový software Emil (https://www.robotemil.com , https://www.h-edu.cz/informatika) metodiky k software Emil
Digitální technologie			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	1. Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů. Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci. Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace. U vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst. 2. Propojí digitální zařízení a uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisí. 3. Dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením. Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí.	Využívá digitální technologii v různých oborech. Práce se soubory. Propojení technologií, internet. Sdílení dat, cloud. Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele. Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken). Uživatelské jméno a heslo. Osobní údaje.	Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly)

	Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého. V textu rozpozná osobní údaje.		
Informační systém			
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Pracuje s texty, obrázky a tabulkami. Doplní prvky v tabulce. Umístí data správně do tabulky. Doplní posloupnost prvků. V posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný. Nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky. Určí, jak spolu prvky souvisí.	Data, druhy dat. Doplnění tabulky a datových řad. Kritéria kontroly dat. Řazení dat v tabulce. Vizualizace dat v grafu. Systém, struktura, prvky, vztahy.	A: učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) B: H-edu Živý sešit

6.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

6.4.1 Prvouka

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí

o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na

základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně
- uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku

- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí
- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy
- orientovat se bezpečně v kalendáři
- přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- dovést pečovat o pokojové rostliny
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce.
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- třídit odpady
- pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na

příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí.

Kompetence digitální: Učitel pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí, seznamujeme je s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami, diskutuje se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

VDO2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě

Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. V prvním pololetí je to zejména začlenění dítěte do života třídy a školy. Celým rokem prochází pozorování změn v přírodě v různých ročních dobách. Témata prvouky představují velmi často jádro, kolem kterého je koncipován celý školní den. Na právě aktuální téma navazují další předměty, které ho umožní nahlížet z jiných pohledů. Tento přístup podporuje v dětech návyk komplexního přístupu, udržuje zájem dětí střídáním činností a umožňuje udržet zájem dětí i v předmětech, kde je to jinak těžké.

Tematické okruhy v předmětu Prvouka v 1. ročníku

Jsem školák: moje škola, učitelé, spolužáci, základy společenského styku, moje pracovní místo, moje školní povinnosti

Moje rodina: moje adresa, moje rodina, příbuzenské vztahy, můj volný čas, moje zájmy, čím se baví ostatní

Roční doby: změny v přírodě, počasí, tradice (Vánoce, Velikonoce)

Živočichové a rostliny: v jednotlivých ročních dobách, pozorování přírody, hry dětí

Orientace v čase: (měsíce, dny, celé hodiny)

Části lidského těla: chci znát své tělo a chci o něj pečovat, názvy vnějších částí lidského těla včetně částí intimních, důležitost všech částí lidského těla, odmítání hanlivých (vulgárních) výrazů v souvislosti s lidským tělem, znalost správných názvů částí těla je nezbytná například ve styku s lékařem

Pečujeme o své zdraví: osobní hygiena, správná výživa, nemoc, úraz, prevence

Jsem chodec: základy dopravní výchovy chodce, bezpečná cesta do školy

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 1. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	DV: žák se orientuje se ve škole (v budově, třídě), zapojí se do kolektivu třídy DV: zná základní pravidla chování při vyučování, o přestávce DV: zná základy společenského chování v konkrétních situacích, naučí se řešit konfliktní situace ve třídě dohodou ne násilím DV: umí se orientovat v jednoduchém plánu - dokáže se orientovat v silničním provozu, seznámit se s pojmy dopravní prostředky, semafor, přechod, pozná základní dopravní značky a umí se podle nich chovat DV: seznámí se s rizikovými situacemi v silničním provozu DV: rozhoduje se zodpovědně podle dané situace a poskytne dle svých možností pomoc DV: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a přání, dokáže se zeptat na cestu DV: vyhledává informace vhodné k řešení problému (např. dopravní situace)	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, společenské chování, školní pravidla třídy, třídní kolektiv, vyučovací proces, přestávka – svačina, pitný režim Dopravní značky, základní orientace v silničním provozu – procházka po okolí, dopravní značky, semafor, přechod pro chodce, dopravní prostředky	MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy

OVO 2: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	DV: rozlišuje typy domů, bytů DV: rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova DV: uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou DV: uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest	Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy	VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy
Lidé kolem nás			
OVO 3: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům	DV: rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc) DV: vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností DV: vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny DV: uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě)	Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině oslavy a zvyky v rodině soužití lidí – komunikace v rodině projevy lásky a citu, pomoc slabým, soužití lidí, komunikace a poznává principy demokracie	OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OVO 4: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	DV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti DV: podílí se na vytváření pravidel soužití DV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů DV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele DV: učí se rozlišovat nežádoucí formy chování DV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti) DV: tyto rozdíly se snaží respektovat DV: vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností	Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování Chování lidí: pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy povinnosti: v rodině, ve škole	OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření odpovědnosti o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
Lidé a čas			
OVO 5: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	DV: orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra) DV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva DV: vyjmenuje dny v týdnu DV: orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti)	Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

Rozmanitost přírody			
OVO 6: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	DV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody) DV: rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování DV: přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce) DV: uvědomuje si tradiční význam svátků	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje
OVO 7: roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	DV: pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy DV: rozlišuje strom, keř a bylinu DV: zná základní části stromu a byliny DV: podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu DV: uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka DV: zná domácí i volně žijící zvířata DV: pojmenuje mláďata domácích zvířat	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví
OVO 8: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	DV: provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími DV: změny zapisuje pomocí jednoduchých značek	Jednoduché pokusy a pozorování	
Člověk a jeho zdraví			
OVO 9: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví Rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak.	DV: pojmenuje základní části lidského těla DV: uplatňuje správný pitný režim DV: sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity DV: zná zásady správné životosprávy DV: dodržuje správné hygienické návyky (mytí rukou, celková osobní hygiena) DV: umí vyjmenovat základní životní potřeby člověka DV: zná pojem úraz, učí se úrazům předcházet, zná základy 1. pomoci DV: dodržuje zásady bezpečného chování	Lidské tělo – stavba lidského těla, základní funkce a projevy, životní potřeby, péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc, výživa lidského těla, životní potřeby člověka	OSV 2: Sebezpoznaní a sebepečení: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

	DV: rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci (nachlazení, rýma, angína) DV: ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání dospělého, poskytnutí základního ošetření) DV: zná zásady správného chování u lékaře (i zubního)		
OVO 10: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	DV: zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování DV: snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání) Důležité údaje při neobvyklých situacích Tísňová volání	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OVO 11: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	DV: ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami DV: upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka) DV: vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí	Osobní bezpečí; krizové situace	
OVO 12: uplatňuje základní pravidla silničního provozu	DV: ví, kde jsou nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy DV: pozná přechod pro chodce, světelnou signalizaci DV: zná zásady bezpečné chůze po chodníku i po silnici DV: připravuje se na roli cyklisty – jízda v doprovodu starších, ochranné prvky při jízdě na kole DV: zná základní povinnou výbavu jízdního kola	Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	

Vyučovací předmět:	Prvouka
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 2. ročníku

Pojetí prvouky v druhém ročníku se v zásadě neliší od ročníku prvního. Pro děti je zajímavé, umožníme-li jim využít nabyté dovednosti čtení a psaní. Nalezneme-li vhodnou spojitost mezi tématem, kterému se chceme věnovat v prvouce, zpestříme tak významně vyučování jazykové

složky i prvouky samotné. Úspěch je většinou věcí vhodné motivace dětí, kterou lze právě v prvouce nalézt velmi často.

Tematické okruhy Prvouky ve 2. ročníku:

Žiji mezi lidmi: základy slušného chování v rodině a společnosti, ohleduplnost, kamarádství, správné stolování, datum narození, adresa školy

Náš rok: orientace v čase – kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny a minuty, denní režim dětí, práce a odpočinek, minulost, současnost, budoucnost, úcta k tradicím a památkám

Příroda kolem nás: ochrana přírody, domácí zvířata a jejich mláďata, pokojové rostliny, zelenina, ovoce (ovocné stromy), pomoc živočichům v přírodě, v nepříznivých situacích

Člověk a jeho smysly: péče o sluch a zrak

Pečujeme o zdraví: prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl, vliv pohybu na zdraví, poučení o škodlivosti kouření, základy duševní hygieny

Technika a práce lidí: povolání rodičů, úcta k práci a jejím výsledkům, hry a hračky dříve a nyní

Dopravní výchova: prohlubování dopravních návyků chodce, dítě v dopravních prostředcích

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 2. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	DV: popíše svoji cestu do školy DV: rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor DV: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných DV: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat	Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy Riziková místa a situace	MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty) VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
OVO 2: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost	DV: popíše svůj domov (byt, dům) DV: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení DV: nakreslí jednoduchý plán svého domova DV: jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem DV: pozná významné budovy v obci a jejich značení	Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město, Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města	VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

Lidé kolem nás			
OVO 3: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	DV: zná role rodinných příslušníků DV: orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc) DV: hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí) DV: vyjmenuje povolání členů rodiny DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství	Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci), Známí a noví lidé podle společných zájmů Jak se seznamujeme: na co musíme být opatrní, Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava, Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry	OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OVO 4: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku DV: vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností DV: uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí, Principy demokracie, ohleduplnosti, chování lidí	OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
Lidé a čas			

<p>OVO 5: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p>	<p>DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne...) DV: určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny DV: vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity DV: vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí) DV: přiřadí členy rodiny k časovým pojmům DV: znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny</p>	<p>Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací (historické hledisko), Budík, hodiny náramkové, věžní. Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář. Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří, Rodokmen</p>	<p>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</p>
Rozmanitost přírody			
<p>OVO 6: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<p>DV: pozoruje přírodu v ročních obdobích DV: svá pozorování zapíše domluvenými značkami DV: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst) DV: ptáci stěhovaví a přezimující DV: stromy opadavé a neopadavé DV: dokáže jednoduše definovat pojmy – savec, pták, hmyz</p>	<p>Proměny přírody, Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata) Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě</p>	<p>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</p>
<p>OVO 7: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<p>DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny DV: rozlišuje druhy zeleniny košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová DV: rozlišuje druhy ovoce, malvice, peckovice, bobule DV: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod, DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřínek, pecka, semeno, slupka DV: přiřadí k ovocnému stromu ovoce DV: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka DV: ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu</p>	<p>Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka, Zemědělské plodiny, Pokojové rostliny, Domácí mazlíčci, Péče o zvířata v zajetí – podmínky života, Chráněné rostliny Chránění živočichové, Ekosystém – louka</p>	<p>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</p>

	<p>DV: ví, proč a jak jsou užitečné včely DV: zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové DV: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu) DV: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí DV: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě DV: popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme DV: zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny) DV: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce</p>		
	<p>DV: vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam DV: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevele, výrobky DV: ví, co dává les člověku DV: pozná stromy jehličnaté a listnaté DV: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme DV: zná ptáky a zvířata žijící v lese DV: podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby DV: vysvětlí, co můžeme vyčist z pařezu DV: pozná sever v přírodě podle mechu na stromech a podle mraveniště DV: vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece DV: zná další živočichy žijící u vody a ve vodě DV: vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek</p>	<p>Ekosystém – pole, Ekosystém – les, Ochrana životního prostředí – les, Péče o své zdraví První pomoc při otravě, Ekosystém – rybník, řeka</p>	<p>EV 1: Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví EV 1: Ekosystémy: vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</p>
<p>OVO 8: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<p>DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena (hrách, pažitka) DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě DV: jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě DV: pozoruje přeměnu vody v páru DV: pozoruje přeměnu páry na vodu DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období DV: zakládá herbář</p>	<p>Semeno – rostlina, Koloběh vody v přírodě, Ochrana životního prostředí – voda, Teplota vody Teplota vzduchu, Herbář</p>	<p>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>

Člověk a jeho zdraví			
<p>OVO 9: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných</p> <p>OVO: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>OVO: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných</p>	<p>DV: ví, co je úraz (jak vzniká)</p> <p>DV: ví, jak přivolat pomoc</p> <p>DV: zná základní vybavení lékárníčky, ví, kdo je školní zdravotník</p> <p>DV: respektováním pravidel chování předchází případným úrazům</p> <p>DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé</p> <p>DV: popíše lidské tělo – na modelu i člověku</p> <p>DV: vysvětlí rozdíl mezi člověkem a zvířetem</p> <p>DV: vyjmenuje základní potřeby člověka</p> <p>DV: ví, že na světě žijí lidé odlišující se od sebe navzájem vzhledem, jazykem, ...</p> <p>DV: chápe, že v principu jsou všichni lidé stejní</p> <p>DV: popíše své hygienické návyky během dne</p> <p>DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čistící prostředky, prací prostředky</p> <p>DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné</p>	<p>Péče o zdraví Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112 Pravidla chování</p> <p>Dětské nemoci</p> <p>Lidské tělo – vnitřní orgány</p> <p>Lidské tělo – základní funkce a projevy</p> <p>Hygiena a čistota</p> <p>Pořádek a čistota, Péče o zdraví (nemoc, úraz)</p>	<p>OSV 2: Sebepoznání a sebezpečí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</p> <p>OSV: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</p> <p>OSV : Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</p>
<p>OVO 10: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně</p> <p>DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem</p> <p>DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda</p> <p>DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím</p> <p>DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy)</p>	<p>Osobní bezpečí: rizikové prostředí</p> <p>Osobní bezpečí: služby odborné pomoci</p> <p>Tísňová volání</p> <p>Brutalita a násilí v médiích</p>	<p>OSV 8: Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích</p> <p>MV 2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot</p>
<p>OVO 11: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</p>	<p>DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec</p> <p>DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách</p> <p>DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě</p>	<p>Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu</p> <p>Hromadná doprava</p>	<p>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</p>
<p>OVO 12: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>DV: naslouchá a respektuje pokyny dospělých</p> <p>DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů</p>	<p>Situace hromadného ohrožení</p>	<p>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p>

Vyučovací předmět:	Prvouka
--------------------	---------

Období – ročník:	1. období – 3. ročník
------------------	------------------------------

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 3. ročníku

Třetí ročník uzavírá první etapu výchovy a vzdělávání dětí zaměřenou na oblast přírody a společnosti. Základním zdrojem informací je stále bezprostřední dětská zkušenost, konkrétní věci a jevy v přírodě a společnosti. Na základě této konkrétní zkušenosti dochází již k prvním zobecněním a vytváření základů budoucích postojů mladého člověka. Nic není hotovo, jsou jen připraveny základy další výchovy a vzdělávání.

Tematické okruhy Prvouky ve 3. ročníku:

Místo, kde žiji – okolí školy, okolí bydliště, orientace v místní krajině, hlavní světové strany, Minulost naší obce (města), lidé a jejich práce, volný čas, služby, kultura, sport, školství, náboženství

Neživá příroda – základní vlastnosti látek a změny látek (hmotnost, teplota, objem), koloběh vody v přírodě, půda a její součásti, význam, nezbytné podmínky života

Živá příroda – rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, hospodářské a léčivé rostliny, rostliny v okolí školy

Živočichové – rozmanitost, stavba těla vybraných druhů, hospodářská a domácí zvířata

Člověk – správné držení těla, správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma, volba oblečení a správné obuvi, péče o zdraví, otužování

Ochrana přírody a životního prostředí – ochrana živočichů a rostlin, přírodního prostředí, životní prostředí člověka a jeho ochrana

Dopravní výchova – dopravní kázeň, cestování dopravními prostředky, dokončení výchovy chodce

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávání v předmětu Prvouka ve 3. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech
- názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			

OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	DV: ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství DV: řekne a napíše celou svoji adresu DV: pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení DV: nakreslí jednoduchý plán svého bytu DV: popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy DV: do plánu vyznačí i polohu významných budov DV: řekne a zakreslí nebezpečná místa DV: vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka, Bezpečná cesta do školy Riziková místa a situace	VDO 2: přijímá odpovědnost za své chování
OVO 2: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	DV: vypráví zajímavosti z historie své obce DV: vyjmenuje významné historické památky své obce DV: mapuje okolí školy a bydliště DV: nakreslí jednoduchý orientační plán DV: orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty DV: zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě DV: pracuje s regionální mapou, dává do souvislostí vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města	Obec, Minulost a současnost obce, Rozdíly mezi městem a vesnicí, Mapa	MV 1: hledání rozdílů mezi různými sděleními OSV 5: nápady, originalita, tvořivost
OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	DV: pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží DV: ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová...) DV: uvědomuje si estetické hodnoty přírody DV: srovnává různé prvky výstavby (historické – současné, cihlové – panelové)	Plán obce a blízkého okolí, Značky na mapě Příroda v okolí obce, Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy	EV 4: naše obec, náš životní styl

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Lidé kolem nás			
OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	DV: vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina DV: pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny strany DV: hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na	Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace mezi lidmi, pomoc sociálně slabým a nemocným Chování lidí – pravidla	OSV 7: dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc MKV 2: právo všech lidí žít společně

	<p>chodu domácnosti DV: hovoří o pravidlech chování v kolektivu DV: učí se spolupráci a toleranci při práci ve skupině DV: vnímá odlišnosti druhých DV: vyjadřuje, formuluje své myšlenky, komunikuje s ostatními DV: odmítá útlak a hrubé násilí DV: dodržuje etické zásady, je ohleduplný, zvládá vlastní emocionalitu, rizikové situace, učí se předcházet konfliktům DV: naslouchá různým názorům spolužáků</p> <p>DV: vychází vstříc přiměřeným požadavkům</p>	<p>slušného chování, principy demokratického chování, ohleduplnosti Rizikové chování Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením</p>	
OVO 5: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<p>DV: zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jedno-duše popsat, co se dělá v daném povolání DV: vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost, kolektiv) DV: uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací</p>	<p>Povolání, práce, řemesla, Fyzická a psychická práce, Relaxace – volný čas</p>	VDO 2: přijímat odpovědnost za svůj život
OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	<p>DV: naslouchá různým názorům spolužáků DV: vychází vstříc přiměřeným požadavkům DV: umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie</p>	<p>Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností, Spolužáci s různým zdravotním postižením</p>	<p>OSV 6: vzájemné poznávání ve třídě OSV 7: respektování OSV 8: pravda a lež</p>
Lidé a čas			
OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<p>DV: pro orientaci v čase běžně používá kalendář DV: popíše svůj denní režim DV: v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny DV: popíše různá měřidla času DV: ví, kde získá informace o životě v dávných dobách</p>	<p>Orientace v čase, časový řád, denní režim</p>	<p>OSV 3: organizace vlastního času OSV 4: dobrá organizace času</p>
OVO 8: pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	<p>DV: pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost DV: sestavuje „encyklopedii“ významných osobností – sportovní a kulturní DV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím</p>	<p>Jak žili lidé dříve, Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti, Regionální báje a pověsti</p>	

Rozmanitost přírody			
<p>OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<p>DV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu DV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě DV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi DV: ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi DV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích DV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství DV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku DV: uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí, čistota vody, vzduchu DV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody DV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě</p>	<p>Neživá příroda – podmínky života na Zemi, Slunce – Země, Voda Světlo, teplo, Teplota, Vzduch, Čistota životního prostředí, Ochrana životního prostředí</p>	<p>EV 2: voda, ovzduší, energetické zdroje EV 3: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí</p>
<p>OVO 10: rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<p>DV: rozlišuje užitkové přírodniny DV: jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou DV: ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže DV: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou DV: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin DV: zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování DV: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny DV: jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin</p>	<p>Živá a neživá příroda, Výživa rostlin, Chráněné rostliny a živočichové, Kvetoucí a nekvetoucí rostliny, Dřeviny – stromy a keře, Bylina, Houby</p>	<p>EV 3: ochrana přírody</p>
<p>OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<p>DV: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla DV: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá</p>	<p>Pracovní nástroje a jejich užívání Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota</p>	<p>OSV 10: řešení učebních problémů OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</p>

	pozorování DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy zpozorování a měření		
Člověk a jeho zdraví			
OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím DV: učí se respektovat odlišné pohlaví DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat DV: ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa DV: vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky) DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek	Lidské tělo, Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka, Zdravý životní styl, Návykové látky	OSV 2: moje tělo, co o sobě vím OSV 11: odpovědnost, spolehlivost
OVO 13: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím DV: respektuje pravidla kolektivních her DV: pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu	Nemoc a úraz, Zdravá výživa, Pravidla při hrách, první pomoc, Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu	VDO 2: respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování
OVO: dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu ne-příjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince DV: umí odmítnout nepříjemnou komunikaci DV: ví, kam se obrátí o pomoc či radu	Osobní bezpečí, Komunikace s neznámým jedincem, Instituce a organizace poskytující pomoc	OSV 7: podpora, pomoc OSV 8: předstírání v komunikaci

OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	DV: respektuje pravidla silničního provozu DV: umí používat hromadné dopravní prostředky (vlak, autobus) a ví, jak se v nich správně chovat DV: ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec DV: připravuje se na roli cyklisty DV: ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu DV: jako cyklista používá správné ochranné prostředky	Pravidla silničního provozu, Hromadné dopravní prostředky, Jsem chodec, Budu cyklista	VDO 2: přijímání odpovědnosti za své činy a chování
OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)	Mimořádné události, Cvičný poplach	OSV 7: naslouchání, respektování

6.4.2 Přírodověda

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat, člověk je odpovědný za techniku
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořídit jednoduchý nákres
- pozorovat lupou
- určit živočicha či rostliny s použitím atlasu
- v přiměřené míře třídit informace
- účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními
- používat základní úkony první pomoci
- sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
- učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské:

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
- učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů,

nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel

– učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Kompetence digitální:

– učitel vede žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

– učitel využívá k výuce moderních technologií a seznamuje tak žáky s jejich využitím

– učitel aktivuje žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video...)

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobností a sociální výchova

OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

OSV 9 Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana:

VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV – Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV – Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

MV: Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

MV 3 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky

MV 4 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě,

3. Učební plán předmětu PŘÍRODOVĚDA v souladu s učebním plánem školy

Vyučovací předmět:	Přírodověda
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu Přírodověda

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Tématické okruhy Přírodovědy ve 4. ročníku:

- Země – Země, vesmír, Slunce, planety, družice Země, Měsíc, lety do vesmíru (základní informace)
- podmínky života na Zemi – sluneční záření (světlo, teplo), voda, vzduch, půda
- živá příroda – rostliny z různého prostředí, živočichové z různého prostředí, způsob výživy a stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života, význam živočichů a rostlin v přírodě a pro člověka, péče člověka o živočichy a rostliny
- člověk – základní ústrojí lidského těla: trávicí, dýchací, oběhové a močopohlavní, jejich funkce v závislosti na nezbytných podmínkách života, péče
- o zdraví (prevence), první pomoc při úrazech
- technika – elektrické přístroje a dětské hračky, bezpečnost při manipulaci s přístroji
- ekologie – (nejde o ekologii jako vědu) ekosystémy v okolí školy, potravní řetězce, chráněná území, chráněné rostliny a živočichové, obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí člověka
- měření a vážení – délka, hmotnost, objem, čas, teplota

Cílové zaměření předmětu Přírodověda ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 4. ročníku směřuje k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování
-

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
OVO 2: určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	DV: zná světové strany DV: rozlišuje světové strany v přírodě podle přírodních jevů (hvězdy, mraveniště, stromy...) DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě DV: zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě DV: zná zásady poskytnutí první pomoci	Okolní krajina: světové strany, orientační body a linie, mapa, lidské tělo, první pomoc	OSV 1: dovednost zapamatování si OSV 2: moje tělo, moje psychika, OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO 1: demokratické vztahy
OVO 3: vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky	DV: přiřadí barvy na mapě k přírodním podmínkám DV: srovnává přírodní podmínky v okolí svého bydliště s krajskými (regionálními)	Okolní krajina: Místní oblast, vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a živočišstvo-zvláštnosti Obec: poloha v krajině, význačné přírodní body v okolí	EV 1: lidské sídlo (umělý ekosystém) EV 3: zemědělství a doprava a životní prostředí EV 4: naše obec
OVO 4: vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody	DV: zná chráněné krajinné oblasti, území v okolí obce (v nejbližším regionu)	Okolní krajina: •působení lidí na krajinu •orientační body – nejvyšší hora, vodstvo	EV 4: náš životní styl, životní prostředí a zdraví
OVO 5: zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest a porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	DV: vypravuje o svých prožitcích DV: porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím (region, kraj)	Okolní krajina: •tvary zemského povrchu •rozšíření půd, zemědělství •zajímavosti	EV 3: zemědělství a životní prostředí
Lidé kolem nás			
OVO 8: rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci	DV: zná členy své rodiny a zná jejich role v rodině DV: uvědomuje si mezigenerační vztahy (nejbližší příbuzenstvo) DV: umí vysvětlit jednotlivé zaměstnání členů rodiny	Rodina: role v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání a volný čas Chování lidí: vlastnosti lidí, pomoc slabším, pravidla slušného chování	OSV 3: plánování učení a hry, stanovování osobních cílů OSV 7: péče o dobré vztahy v rodině (třídě), respektování, podpora, pomoc
	DV: popisuje volný čas rodiny, kolik volného času tráví rodina pohromadě, kolik času má každý člen rodiny na své zájmy DV: definuje rodinná pravidla slušného chování DV: pojmenuje svoji pomoc slabším členům rodiny		
OVO 9: rozpozná ve svém okolí jednání a chování (ve vztahu k přírodě), která se tolerovat nemohou	DV: zná zásady ochrany životního prostředí DV: začíná si uvědomovat důležitost třídění odpadu (informační zdroje) DV: uvědomuje si rozdíl mezi soukromým a státním DV: posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě	Chování lidí: Ochrana životního prostředí, třídění odpadu, právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě, základní globální problémy – problémy životního prostředí, problémy konzumní společnosti	EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, EV 4: ekologický problém a způsoby řešení

OVO 11: poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce	DV: uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů DV: aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí DV: chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád DV: aplikuje jednoduché třídění odpadu DV: uvědomuje si živelné pohromy a ekologické katastrofy DV: důležitost šetření elektrickou energií a pitnou vodou DV: znečištění ovzduší, vhodné chování v případě zvýšené koncentrace DV: ekologické druhy dopravy DV: opatření prováděná pro zlepšení životního prostředí obce (regionu)	Právo a spravedlnost: ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, chování lidí ve vztahu k přírodě Vlastnictví: státní a soukromé (chování lidí k různým druhům vlastnictví)	EV 3: – význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajina dříve a dnes) EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl
Lidé a čas			
OVO 13: využívá knihoven, sbírek muzeí a archivů jako zdroje informací ke zdůvodnění základního významu chráněných částí přírody	DV: vyhledává informace o přírodních podmínkách regionu DV: navštěvuje vhodné výstavy a expozice	Základní globální problémy	EV 4: prostředí a zdraví
Rozmanitost přírody			
OVO 17: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody	DV: základní projevy života, podmínky života – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin (různé druhy organizmů) DV: zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda	EV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy
OVO 18: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru rozdělení času a střídání ročních období	DV: chápe vztahy mezi planetami, DV: vyjmenuje planety sluneční soustavy DV: vnímá planetu Zemi jako součást vesmíru DV: uvědomuje si nutnost vesmírného bádání – lety do vesmíru	Vesmír a Země: Sluneční soustava, planety, den a noc, roční období	
OVO 19: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu	DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech, DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání, stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla, základní rozdíly	EV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl

		mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem, význam přírody pro člověka, význam chovu domácích zvířat, živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí – ZOO, potravní závislosti v přírodě, rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka	
OVO 20: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.	DV: pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí, zakládá jednoduché pokusy (voda, vzduch, půda, světlo – tma)	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Den a noc, roční období Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Podnebí a počasí	EV 4: prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
OVO 21: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat OVO: stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající mimořádné události, v modelové situaci dokáže schopnost účinně se chránit	DV: zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší) DV: bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací DV: zvládá základní pravidla zacházení s ohněm DV: umí poskytnout první pomoc DV: vysvětlí pojem evakuace DV: pozná označení uzávěrů vody a plynu	Nerosty a horniny: hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě Vzduch: vlastnosti, složení, proudění, význam pro život, hoření látek Rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	EV 2: přírodní zdroje a vlivy na prostředí
OVO 22: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	DV: pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), voda, nerosty, horniny, rostliny, zakládá herbář	Látky a jejich vlastnosti: třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti porovnávání látek, vážení a měření veličit (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) Herbář	OSV 1: cvičení pro řešení problému OSV 5: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
Člověk a jeho zdraví			
OVO 23: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	DV: zná základní stavbu lidského těla, srovnává s ostatními živočichy (savci, ryby, plazi, ptáci) DV: ví, co je zdravý způsob života (životospráva, denní režim, odpočinek, pitný režim, nemoc - úraz, úrazová zábrana) DV: vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl	Lidské tělo: základní stavba (smyslové vnímání) Péče o zdraví, zdravá výživa	OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí MV 1 – kritický přístup k reklamnímu sdělení
OVO 24: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	DV: uvědomuje si etapy života po narození: předškolák, školák, dospělost	Lidské tělo, vývoj lidského těla	OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin

OVO 25: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob; uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	DV: sestavuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy	Denní režim, učení a volný čas, pomoc blízkým osobám	OSV 4: dobrá organizace času
OVO 26: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví	DV: zná a orientuje se v situacích ohrožujících život DV: uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích (bezpečná cesta do školy) DV: vnímá každodenní možnosti krizových situací	Dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, Krizové situace – šikana, týrání Média – brutalita a jiné formy násilí	OSV 7: péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života
OVO 27: předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek	DV: rozpozná běžná léčiva od lentilek DV: umí rozlišit lék jako pomocníka i nepřítel DV: zahraje různé situace ve kterých je kladen důraz na odmítání DV: uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků	Návykové látky a zdraví: tabák, alkohol, počítače (soustavná hra)	OSV 10: dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů VDO 2: přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říci „Ne“
OVO 28: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	DV: dodržuje zásady zdravé výživy DV: zná význam otužování DV: rozlišuje a posuzuje brutalitu a jiné formy násilí (televize-realita)	Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, brutalita a jiné formy násilí v médiích	MV 2: různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
OVO: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc, pozná život ohrožující zranění OVO: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	DV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet DV: ošetří drobná poranění DV: poznává vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu DV: uvědomuje si bezpečné chování i v krizových situacích DV: rozezná další dopravní značky DV: odhadne dopravní situace, její nebezpečí, vyvodí správné řešení, snaží se zachovat adekvátně DV: snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu DV: zná únikovou cestu ve škole	Nemoc (nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim) Úraz (drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření) Služby odborné pomoci Chodec, cyklista, jízdní kolo Bezpečná jízda Volný čas a sportovní aktivity Cesta dopravním prostředkem Dopravní značky Evakuace, evakuační plán, úniková cesta Rizika otrav	
OVO 30: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy a v zájmových skupinách, DV: rozpozná chování jednotlivých členů v rodinném prostředí, mezi vrstevníky	Partnerství, rodina – pozitivní mezilidské vztahy	OSV 7: péče o dobré vztahy, lidská práva OSV 8: komunikace v různých skupinách

Vyučovací předmět:	Přírodověda
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání v 5. ročníku žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

LIDÉ KOLEM NÁS

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

ROZMANITOST PŘÍRODY

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- seznámení se sluneční soustavou, podmínkami života na Zemi
- pochopení sounáležitosti člověka s neživou přírodou a ostatními organismy
- poznání lidského těla, orgánů a orgánových soustav
- získání vztahu k vlastnímu zdraví a zdravému způsobu života
- seznámení se základy techniky a jednoduchými stroji
- porozumění závislosti člověka na přírodních zdrojích a nutnosti chránit životní prostředí
- poznávání rozmanitosti života na Zemi

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Počasí a podnebí			
OVO 1: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu OVO 2 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	DV: Ví, čím je ovlivňováno počasí Popíše roční období a změny, které v nich nastávají. DV: Ví, co je nadmořská výška Zná nadmořskou výšku obce, školy, apod.	Teplota vzduchu, vodní srážky, proudění vzduchu, sluneční svit; Roční období Nadmořská výška	OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů EV 2: Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
Životní prostředí			
OVO 3: použije v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	DV: Zná zásady ochrany přírody a některé chráněné druhy rostlin a živočichů.	Ochrana přírody Chráněné druhy	VDO 2: Občan, občanská společnost a stát – přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)
OZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY Od vesmíru k člověku			
Země ve vesmíru			
OVO 4 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	DV: Popíše sluneční soustavu, vliv Slunce na podmínky života na Zemi. Má představu o velikosti Země. DV: Chápe otáčení Země kolem osy a pohyb kolem Slunce, související střídání dne, noci i ročních období. DV: Vysvětlí, co je zemská přitažlivost. DV: Popíše složení vzduchu význam	Sluneční soustava, Zkoumání vesmíru, Model Země – glóbus, velikost Země, otáčení Země, denní doby, čas a denní doby, Země jako magnet, zemská přitažlivost, porovnání magnetického a gravitačního pole, vzdušný obal země, roční období	OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY Od vesmíru k člověku

Člověk

<p>OVO: rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky OVO: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek OVO: využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života OVO: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události OVO: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob OVO: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc OVO: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>OVO: rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky OVO: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození OVO: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo</p>	<p>DV: Chápe sounáležitost člověka s ostatními organismy i lidské odlišnosti. DV: Zná potřebu citových mezilidských vztahů a důležitost dodržování pravidel soužití lidí ve společnosti, uvědomuje si společné vlastnosti lidí bez ohledu na barvu pleti a národnost. DV: Popíše stavbu lidského těla, chápe ochrannou funkci kůže, dovede popsat hlavní části kostry a vysvětlí její funkci, dbá na správné držení těla, ví, že svaly zajišťují pohyb, popíše smysly a smyslové orgány, jejich funkci. Ví o činnosti mozku a nervů. Zná látky, nezbytné pro naše tělo. Popíše cestu potravy tělem. Vysvětlí princip dýchání; Ví, jakým způsobem jsou rozváděny látky po těle. DV: Chápe celistvost lidského organismu, funkci orgánů a soustav. OVO: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>OVO: rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky OVO: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození OVO: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy OVO: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití</p>	<p>Člověk na Zemi – lidská společnost -- lidská řeč-- zručnost ruky -- způsob práce a života lidí Lidský organismus – kůže -kostra - svaly -smysly a nervy - význam potravy, vody a vzduchu -přijímání a využívání potravy -dýchání - rozvádění látek po těle - vylučování -celistvost lidského organismu Naše tělo a zdraví -denní režim - infekční nemoci Hygiena, očkování -kouření, drogy, škodlivé vlivy - nebezpečí úrazů, ušetření drobných poranění - správné způsoby chování při mimořádných událostech (např. úraz, nemoc, autonehoda, požár, povodeň apod.) Muž a žena - chlapec a dívka -pohlavní orgány - dospívání, puberta a další jednotlivé etapy života člověka -oplození, vývin zárodku, plodu, narození Lidský život - partnerství, rodičovství, manželství, rodina – škola - společnost (lidské práva, práva dítěte, demokratické principy) Manželství, rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality, šikana, týráním, zneužívání, brutalita</p> <p>Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními živly a ochrana před nimi Dovednost poskytnout pomoc při různých úrazech a onemocněních, včetně základního ošetření</p> <p>Resuscitace</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů OSV: Psychohygiena – dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích OSV: Sebepoznání a sebepečení – moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování OSV: Sebeorganizace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení OSV: Kreativita – nápady, originalita, tvořivost OSV: Poznávání lidí – vzájemné poznávání ve třídě OSV: Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc OSV: Sebepoznání a sebepečení – moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV: Kooperace – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV: Sebeorganizace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</p> <p>EV: Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</p>
--	---	--	---

<p>demokratické principy OVO: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) OVO: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou OVO: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku OVO: stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelových situacích prokáže schopnost se účinně chránit OVO: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu OVO: poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) OVO: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka OVO: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat OVO: nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p>	<p>ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) OVO: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou OVO: uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v DV: ošetří úrazy různého charakteru DV: rozlišuje situace, kdy lze uhasit a kdy nelze uhasit požár DV: pozná zneužívající osobu, rozezná rizikové situace, riziková místa a rizikové osoby a umí říct ne na nevhodné návrhy DV: umí přivolat pomoc DV: poznává vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu DV: uvědomuje si bezpečné chování i v krizových situacích DV: rozezná další dopravní značky DV: odhadne dopravní situace, její nebezpečí, vyvodí správné řešení, snaží se zachovat adekvátně DV: snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu DV: zná únikovou cestu ve škole, postup při ohrožení (varovný signál, prevence vzniku požáru, evakuace, integrovaný záchranný systém) DV: Vysvětlí, k čemu nám slouží technické prostředky, uvádí příklady; Zná jednotku síly a ví, jak ji měříme, umí jí změřit siloměrem. (pokus). Popíše jednoduché stroje a uvádí příklady jejich využití v životě. DV: Ví, že energie slunečního záření je ukládána do organických látek. Popíše funkci parního stroje a spalovacího motoru. Vypráví, k čemu se motory používají. Zná způsoby výroby elektrické energie a uvádí</p>	<p>Chodec, cyklista, jízdní kolo Bezpečná jízda Volný čas a sportovní aktivity Cesta dopravním prostředkem Dopravní značky Evakuace, evakuační plán, úniková cesta Rizika otrav Člověk a technika – síla – pokusy se siloměrem - páka - nakloněná rovina - kladka - kolo -energie -parní stroj - spalovací motor -elektrická energie Člověk a přírodní zdroje - vzduch -voda -půda -uhlí, ropa, zemní plyn Člověk a výroba -místní závody, zdroje surovin - průmysl v regionu, doprava Člověk a prostředí - vliv těžby surovin - vliv průmyslové výroby, zemědělství Chráněná území, ochrana přírody; - regionální ochrana přírody</p>	<p>OSV 5: Kreativita – nápady, originalita, tvořivost OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</p>
---	--	--	---

	<p>příklady jejího využití. DV: Popíše, jaké přírodní zdroje člověk využívá. DV: Chápe, že přírodní zdroje jsou vyčerpatelné i obnovitelné. DV: Ví, že životní prostředí musíme chránit. Navrhuje řešení i v regionálním měřítku. Uvádí příklady výroby, především v místě školy, bydliště, regionu; DV: Popíše a na příkladech uvádí, jak činnost člověka ovlivňuje životní prostředí; navrhuje možnosti zlepšení životního prostředí své obce. DV: Zná zásady chování v přírodě.</p>		
--	---	--	--

ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY Od vesmíru k člověku			
Rozmanitost podmínek života na Zemi			
<p>OVO: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka OVO: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí OVO: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat OVO: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka poškozovat</p>	<p>DV: Zná úlohu vody v přírodě. Ví, že teplota vzduchu, množství vody a sluneční záření nejvíce ovlivňují život v přírodě. Zná některé mořské živočichy, včetně vlastních pozorování. DV: Popíše rozmanitost života v tropických oblastech, savanách, na pouštích, zná živočichy polárních oblastí. Zná podnebí a podmínky života mírného pásu. Popisuje živočichy cizokrajných oblastí, známé ze ZOO. DV: zná třídění odpadů a umí chránit životní prostředí DV: poznává živelné pohromy a ekologické katastrofy DV: přivolá pomoc v případě ohrožení DV: zná čísla tísňového volání na tísňovou linku</p>	<p>Voda v krajině, moře, oceány, množství slunečního záření na různých místech Země, tropické deštné lesy, savany, pouště, polopouště, polární oblasti, podnebí mírného pásu</p>	<p>EV 1: Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina EV 2: Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje, EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</p>

6.4.3 Vlastivěda

Charakteristika předmětu

Vyučovaný předmět navazuje na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (vzdělávací obor Prvouka) v 1. – 3. ročníku. Vlastivědná témata jsou členěna do tří tematických okruhů: „Místo, kde žijeme“

„Lidé kolem nás“

„Lidé a čas“

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel seznamuje žáky s metodami učení
- upřednostňuje metody činnostního učení
- objasňuje žákům cíl konkrétního učebního úkolu
- vede žáky k plánování svých činností
- podporujeme cílevědomost žáků a vysvětlujeme, co pro splnění svých cílů musí žáci udělat
- vede žáky k zodpovědnosti za svůj vlastní rozvoj
- učitel předkládá žákům dostatek informačních zdrojů s vlastivědnou tematikou a vedeme je k jejich využívání v praktickém životě
- předkládá žákům vhodné typy mediálních sdělení a vedeme je k jejich systémové kritické analýze
- zadává úkoly směřované k vyhledávání údajů a informací z mapových materiálů, grafů a diagramů, tabulek a vedeme žáky k vyvozování závěrů z těchto zjištění, prověřujeme tyto dovednosti
- učí žáky správně citovat informace
- vede žáky k objasňování pojmů prostřednictvím vhodně zvoleného zdroje
- prověřuje znalosti základních pojmů a jevů (většinou formou testů, kontrolních prací a písemných a grafických výtvorů...)
- zadává ústní i písemné úlohy s vlastivědnou tematikou, které podněcují žáky k vyjadřování myšlenek vlastními slovy
- poskytuje žákům zpětnou vazbu
- oceňuje pozitivní přístup k učení
- rozebírá se žáky jejich chyby, navrhuje možnosti jejich odstranění
- vede žáky k sebehodnocení
- sleduje činnost jednotlivých žáků a oceňujeme jejich pokrok

Kompetence k řešení problémů:

- učitel zadává úkoly, které vedou žáky k přemýšlení o vzájemných vztazích a souvislostech ve společnosti;
- předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů v souvislosti s ochranou přírodního a kulturního dědictví, zdraví obyvatel, humanitární pomoci,
- trénuje se žáky problémové situace v mezilidských vztazích a povzbuzujeme je k hledání různých řešení
- umožňuje žákům využívat přístroje (kompas, buzola, GPS) při orientaci v terénu

- vede žáky ke kritickému posuzování textů a mediálních sdělení a k obhajobě vlastních nebo týmových názorů
- vede žáky k práci s vhodnými informačními zdroji a ke kritickému hodnocení informací
- ukládá žákům různé typy úkolů, které jsou orientovány na aplikaci základních vlastivědných znalostí a dovedností
- oceňuje dílčí úspěchy při řešení problému a motivujeme žáky k další činnosti
- diskutuje se žáky o průběhu jejich práce
- vede žáky k sebehodnocení, ke kritické analýze svých pracovních postupů
- aktivuje žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video apod.)
- na konkrétních příkladech poukazuje na pozitivní i negativní dopady

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k samostatnému myšlení
- třídí se žáky informace a povzbuzujeme je k interpretaci hlavních myšlenek
- povzbuzuje žáky při prezentaci písemného projevu
- zadává žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému zpracování prezentací a vedeme je ke kultivovanému vystoupení před ostatními žáky
- vede žáky k prezentování vybraného vlastivědného tématu dle předem stanovených kritérií
- motivuje žáky k zaznamenávání myšlenek
- rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízíme je k vyjádření vlastními slovy
- vede žáky ke srozumitelné a pečlivé artikulaci a výstižnému vyjadřování myšlenek
- předvádí žákům kultivovanou domluvu a vyjednávání, vstupování do kontaktů s druhými lidmi
- dbá u žáků o kulturu řeči
- oceňuje u žáků schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí
- objasňuje nutnost vyslechnout názory druhých, respektovat je a při interpretaci je nezkrášlovat
- objasňuje žákům nedorozumění při komunikaci
- vysvětlujeme pravidla etiky a diplomacie
- stanovuje se žáky pravidla diskuse;
- poukazuje na manipulaci při jednání s druhými lidmi
- seznamuje žáky s různými texty
- prověřuje čtenářské dovednosti
- rozvíjí vizuální přemýšlení
- napomáhá žákům vyjadřovat a sdělovat různými způsoby své prožitky, pocity a nálady
- seznamuje žáky s různými typy informačních a komunikačních prostředků, provádí se žáky jejich vhodný výběr

Kompetence sociální a personální:

- učitel využívá metody skupinové práce
- vede žáky ke spolupráci při realizaci třídních a celoškolských projektů
- vede žáky k vytváření a dodržování pravidel
- při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění
- mění pracovní skupiny tak, aby si žáci vyzkoušeli pracovat v různých skupinách a poznali tak, čím do skupinové práce přispívají
- organizuje skupinovou práci žáků k danému vlastivědnému tématu a vyžadujeme, aby žáci

představili výstupy práce ostatním spolužákům a zhodnotili úspěšnost práce vlastní i práce ostatních

- hodnotí žáky za jejich konkrétní práci jak individuální, tak ve skupině
- přistupuje k žákům jako partnerům a vedeme k takovému chování i žáky
- projevuje úctu k názorům svých žáků
- informuje žáky o různých řešeních konfliktních situací
- oceňuje poskytnutí pomoci nebo žádost o ni, zdůrazňuje její důležitost
- řeší případné třídní problémy a konflikty společnou diskusí se žáky
- poskytuje žákům popisnou zpětnou vazbu
- vede žáky k vzájemnému poskytování efektivní zpětné vazby
- vede žáky k poznání jejich silných a slabých stránek tím, že jim umožňuje různorodé činnosti ve školní práci
- vede žáky k hodnocení vlastní činnosti
- trénuje se žáky zvládnání emocí

Kompetence pracovní

- učitel poskytuje žákům vhodné nástroje, materiály a postupy, seznamuje je s jejich bezpečným využitím
- důsledně vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce
- nabízí podmínky pro manuální práci během vyučování
- rozvíjí finanční gramotnost žáků, seznamuje se základními finančními produkty a pojmy
- seznamuje žáky se základními principy hospodaření

Kompetence digitální

- učitel pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí
- rozvíjí dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- diskutuje se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- analyzuje se žáky situace ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- vede žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

V tematickém okruhu „Místo, kde žijeme“ se žáci učí na základě poznávání svého okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Praktickými činnostmi a úkoly žáci poznávají místní a regionální skutečnosti, získávají přímé zkušenosti a přirozeným způsobem si tak budují ladný vztah k místu svého bydliště, postupně si rozvíjí národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu „Lidé kolem nás“ si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu „Lidé a čas“ se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Vychází se od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tohoto okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Důraz je kladen na samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí.

3. Učební plán předmětu VLASTIVĚDA v souladu s učebním plánem školy

Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- vytvoření základního povědomí o principech demokratického zřízení, volebním právu, úloze parlamentu, prezidenta, vlády;
- seznámení s demokratickými právy občanů, včetně práv dítěte.
- probuzení zájmu o státní symboly, svátky, památná místa;
- seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu
- získání základních znalostí o poloze, povrchu, vodstvu, městech, počasí a podnebí, nerostném bohatství i životním prostředí naší vlasti;
- Seznámení s Evropou, evropskými zeměmi
- Získání vztahu k evropské kultuře a dědictví
- Poznávání rozmanitosti života na Zemi

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MÍSTO, KDE ŽIJEME Naše vlast			
Co už umíme?			
<p>OVO: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peněz, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy</p> <p>OVO: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p> <p>OVO: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>OVO: rozlišuje orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p> <p>OVO: rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi a odůvodní své názory</p> <p>OVO: obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</p> <p>OVO: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které už tolerovat nelze a které porušuje lidská práva nebo demokratické principy</p>	<p>DV : vysvětlí, co jsou příjmy a výdaje na domácnost, hotovost a bezhotovostní forma peněz</p> <p>DV: vysvětlí, jaké jsou způsoby placení a co je to banka, k čemu slouží</p> <p>DV: Určí světové strany podle plánu obce, orientuje se ve městě, zná významné budovy včetně historických.</p> <p>DV: vysvětluje význam státních symbolů</p> <p>DV: charakterizuje politický systém našeho státu</p> <p>DV: uvědomuje si rozdíly mezi jednotlivci a respektuje jejich potřeby a zvláštnosti</p> <p>DV: obhájí své názory a společně se spolužáky stanovuje postup řešení daného úkolu</p> <p>DV: rozlišuje nevhodné chování a porušování principů společnosti</p>	<p>Bydliště (domov x domácnost)</p> <p>Rozpočet, příjmy, výdaje domácnosti, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p> <p>Světové strany na mapě, naše město</p> <p>Naše vlast – politický systém, státní symboly, národ</p> <p>Armáda ČR</p> <p>Kultura, mezilidské vztahy, komunikace, ohleduplnost, etické zásady, politické strany, pomoc nemocným a sociálně slabým</p> <p>Vlastnosti lidí, slušné chování, principy demokracie, předcházení konfliktům, zvládání vlastní emocionality</p> <p>Právo, spravedlnost, hodnoty, rizikové chování</p>	<p>OSV: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</p> <p>OSV: Kreativita – nápady, originalita, tvořivost</p> <p>VDO: občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO: Demokratická společnost</p> <p>MKV: lidské vztahy</p>

Česká republika			
<p>OVO 3: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p> <p>OVO 4: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<p>DV: Používá s porozuměním základní pojmy, vztahující se k hospodářskému, kulturnímu a politickému životu. Zná státní zřízení naší republiky.</p> <p>Vysvětlí, co je úkolem parlamentu, ví co je ústava. Zná prezidenta republiky, zná státní symboly. Zná památná místa, připomínající významné události.</p>	<p>Naše vlast; Parlament; Zákony; Demokratická práva občanů; Prezident, vláda; Státní symboly; Státní svátky, Památná místa</p>	<p>MV 1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení</p> <p>OSV 7: Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p>
Práce s mapou			
<p>OVO 5: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p> <p>OVO 6: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>	<p>DV: Ukáže hlavní a vedlejší světové strany, dovede je použít při orientaci na mapě.</p> <p>DV: Ví, co určuje měřítko mapy. Zná význam barev, používá legendy mapy.</p>	<p>Světové strany; Globus, mapy, plány; Poledníky a rovnoběžky; Orientace na mapě; Měřítko mapy; Nadmořská výška; Značky; Využití map;</p>	<p>MV 1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení</p>
Poloha České republiky			
<p>OVO 7: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p>	<p>DV: Ví, ve kterém světadíle leží Česká republika. Zná sousední státy.</p>	<p>Sousední státy, státní hranice;</p>	<p>OSV 7: Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</p>
Povrch České republiky			
	<p>DV: Podle mapy vyjmenuje pohoří, nížiny, řeky, ...</p> <p>DV: Podle vlastní zkušenosti vypráví o známých pohořích. Zná významné nížiny.</p>	<p>Pohraniční pohoří; Vnitrozemská pohoří a vrchoviny; Nížiny</p>	<p>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</p>
Vodstvo			
<p>OVO 8: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p>	<p>DV: Popíše tok řeky od pramene po ústí.</p> <p>DV: Ví, co je úmoří, rozvodí.</p> <p>DV: Vyjmenuje naše významné řeky a popíše jejich průtok a význam pro krajinu.</p> <p>DV: Zná největší jezera, rybníky, přehrady.</p>	<p>Části řek, úmoří; rozvodí; Řeky, jejich přítoky, povodí, jezera, rybníky, přehradní nádrže</p>	<p>EV 1: Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</p>

MÍSTO, KDE ŽIJEME Naše vlast			
Města			
OVO 9: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: Ví, kdy a jak města vznikala a jak se rozvíjela. DV: Popíše nejstarší města a jejich významné památky. DV: Zná krajská města a další města s významnou historií.	Vznik, vývoj a současná podoba měst, Historické památky, významná města (Praha, Hradec Králové, Liberec Pardubice, Ústí nad Labem, Plzeň, České Budějovice, Brno, Olomouc, Ostrava, Český Krumlov aj.)	EV 4: Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,
OVO 10: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích			
Počásí a podnebí			
OVO 11 : vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	DV: Ví, čím je ovlivňováno počasí. Popíše roční období a změny, které v nich nastávají. DV: Ví, co je nadmořská výška. Zná nadmořskou výšku obce, školy, apod;	Teplota vzduchu, vodní srážky, proudění vzduchu, sluneční svit; roční období; nadmořská výška;	OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů EV 2: Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
Půdy a zemědělství			
OVO 12: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	DV: Ví, že půda je jednou z nejdůležitějších podmínek pro pěstování rostlin. Ví, jak půda vzniká a chápe nutnost její ochrany.	Druhy půd; Přírodní podmínky; Podnebí a půda; Zemědělská a rostlinná výroba	EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
Nerostné bohatství a průmysl			
OVO 13: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: Popíše, které nerostné suroviny se těží v okolí. Zná nejdůležitější průmyslové podniky v regionu.	Nerostné bohatství (regionální i obecné pojetí) Průmysl	OSV 5: Kreativita – nápady, originalita, tvořivost OSV 9: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
Životní prostředí			
OVO 14: poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	DV: Zná zásady ochrany přírody a některé chráněné druhy rostlin a živočichů.	Ochrana přírody Chráněné druhy	VDO 2: Občan, občanská společnost a stát – přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MÍSTO, KDE ŽIJEME Putování po České republice			
OVO 15: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	DV: Vypráví o Praze, její historii, památkách kulturním i politickém centru. Zná osobně některá místa, divadla, náměstí, ZOO, apod; DV: poznává dějiny vlasti prostřednictvím bájí a pověstí	Praha a její okolí, poloha, vznik a rozvoj města, historické památky, Současnost města – kultura a vzdělanost, obchod a průmysl, doprava, okolí města Báje a pověsti	OSV 5: Kreativita – nápady, originalita, tvořivost
OVO 16: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu OVO 4: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: Zná polohu regionů (krajů) ČR Popíše povrch oblastí, vodní toky a nádrže, podnebí. DV: Zná významná města regionů (krajská), další města významná historií, průmyslem apod. Vypráví o návštěvě významných míst a měst, popíše, čím jsou zajímavá.	Orientace na mapě – Povrch oblasti, Vodstvo a podnebí Obyvatelstvo a města, Hospodářství, Cestovní ruch a rekreace Střední Čechy, Východní Čechy, Severní Čechy, Západní Čechy, Jižní Čechy, Českomoravská vrchovina, Severní Morava, Brno Střední a jižní Morava	OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů EV 4: Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

Putování po Evropě			
OVO: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období OVO rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli OVO: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích OVO: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích OVO: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích OVO: rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	DV: Zná globus, ví, co jsou poledníky a rovnoběžky. Na globu ukáže severní, jižní, západní, východní polokouli, severní a jižní pól. Určí světové strany na mapě i v přírodě. Popíše světadily a oceány. Rozlišuje náčrtý, plány, mapy a vyhledává v nich informace. Zná podnebné pásy. Na mapě ukáže, kde se rozkládá Evropa, ukáže její hranice. Popíše hlavní poloostrovy a ostrovy. Zná největší nížiny a horstva. DV: Ví, co je počasí, podnebí, jaké jsou podmínky v různých částech Evropy. DV: Popíše a na mapě ukáže oceány, moře. Zná největší evropské řeky. Ví, které naše řeky se do nich vlévají a do kterých moří ústí. Popisuje rozmanitost evropské přírody. DV: Ukáže na mapě severoevropské země. Popíše západoevropské země, vypráví vlastní poznatky z cest. DV: Jmenuje, na mapě ukazuje státy, popíše, co o nich ví, čím jsou významné.	Planeta Země-zeměpisná síť, světové strany – Hlavní a protilehlý poledník -Rovník - Pevnina a oceány -Náčrtý, plány a mapy Evropa – poloha na Zemi Nížiny a hory v Evropě – Východoevropská rovina, Valašská nížina, Uherská, Francouzská a Středoevropská nížina; Ural, Karpaty, Skandinávské pohoří, Pyreneje, Apeniny, Alpy; Co musíme vědět o podnebí před cestou po Evropě, Polární, mírný, subtropický pás; Oceánské, vnitro-zemské a přechodné podnebí; Nadmořská výška; Vodstvo v Evropě, Oceány a moře (Atlantský a Severní ledový oceán, Středozevní, Černé, Baltské moře). Řeky (Volha, Labe, Dunaj, jejich povodí, ústí). Rostlinstvo a živočišstvo v Evropě Evropské státy a jejich hlavní města Severní E. (Dánsko, Finsko, Švédsko, Norsko, Island) Západní E. (Velká Británie, Irsko, Francie, Belgie, Nizozemsko., Lucembursko) Jižní, jihovýchodní Evropa;	SV: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů MKV: lidské vztahy VDO: občan, občanská společnost a stát MKV: mezilidské vztahy OSV: Kreativita – nápady,

<p>OVO: rozpozná jednání a chování, které už nelze tolerovat, které porušuje lidská práva a demokratické principy</p> <p>OVO: orientuje se v základních formách vlastnictví, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu</p>	<p>Zná některá hlavní města.</p> <p>DV: Zná sousední střeoevropské státy, jejich polohu, hlavní města, pohoří, řeky, průmysl, ostatní velká města, zajímavosti.</p> <p>DV: Vysvětlí polohu svého bydliště v krajině, ve státě, v Evropě, vyhledává regionální zvláštnosti přírody, osídlení apod. a jednoduše porovnává s jinými krajinami Evropy.</p> <p>DV: uvědomuje si rozdíly mezi jednotlivci a respektuje jejich potřeby a zvláštnosti</p> <p>DV: obhajuje své názory a společně se spolužáky stanovuje postup a řešení daného úkolu</p>	<p>Východní Evropa Německo – hospodářsky nejsilnější stát v Evropě, Rakousko – náš jižní soused Polsko – náš severní soused Slovensko – země nám nejbližší Umístění bydliště vzhledem ke krajině, státu a Evropě</p> <p>Kultura, mezilidské vztahy, komunikace, ohleduplnost, etické zásady, politické strany, pomoc nemocným a sociálně slabým</p> <p>Vlastnosti lidí, slušné chování, principy demokracie, předcházení konfliktům, zvládnání vlastní emocionality</p> <p>Právo, spravedlnost, hodnoty, rizikové chování, základní lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání a korupce,</p>	<p>originalita, tvořivost</p> <p>VDO: Demokratická společnost</p>
--	---	---	---

<p>Vyučovací předmět:</p>	<p>Vlastivěda</p>
<p>Období – ročník:</p>	<p>2. období – 5. ročník</p>

Očekávané výstupy předmětu

V tematickém okruhu „Lidé a čas“ se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Vychází se od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tohoto okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Důraz je kladen na samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání historických informací z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí.

LIDÉ A ČAS

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Cíle a zaměření předmětu Vlastivěda v 5. ročníku:

- poznání historie naší země v období pravěku do současnosti
- získání představy o znacích stavebních slohů, vztahu k významným památkám románského, gotického, renesančního a barokního stavebního slohu
- získat představu o rozdílech v životě lidí v jednotlivých obdobích dějin
- seznámit se s důležitými osobnostmi a časovými milníky vývoje českých zemí
- umět vyhledávat, zpracovávat a interpretovat získané informace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
LIDÉ A ČAS Obrazy ze starších českých dějin			
Život v pravěku			
OVO: umí zařadit časové údaje k číselné ose př. n. l. i našeho letopočtu	DV: Má představu o životě lidí v pravěku, orientuje se v charakteristických znacích jednotlivých období	Co je historie, časová osa Starší a mladší doba kamenná Doba bronzová Doba železná	
OVO: umí charakterizovat národy žijící na našem území v období pravěku	DV: Rozdělí typické znaky chování, bydlení, umění typické pro jednotlivé národy	Keltové Germáni	
Raný středověk			
OVO 1: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	DV: Vypráví o příchodu Slovanů kmenů, jejich první sjednocení. Zná první slovanský stát – Velkomoravskou říši. Vypráví o šíření křesťanství.	Slované Sámův kmenový svaz Velká Morava	OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
V dobách Přemyslovských knížat			
	DV: Zná nejstarší pověsti. Ví, kdy vznikla první doložená knížectví v Čechách. DV: Popíše románskou stavbu. Zná historii zavraždění knížete Václava. Vypráví příběhy z nejstarších dějin.	Staré pověsti české, Na úsvitu českých dějin, Kosmova kronika	
Za vlády Přemyslovských králů			
	Ví, kdy se Přemyslovci stali dědičnými králi v Čechách a na Moravě. DV: Popíše gotický sloh, známé stavby. Vypráví o období vlády Přemyslovců.	Dědičný královský titul, Anežka Česká, Král železný a zlatý, Poslední Přemyslovci	

LIDÉ A ČAS Obrazy ze starších českých dějin			
Lucemburkové na českém trůně			
OVO 2: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: Ví, že po vyměření Přemyslovců nastoupil na trůn Jan Lucemburský, manžel Elišky Přemyslovny. DV: Vypráví o životě Karla IV., ví, které významné stavby založil. DV: Vypráví o středověkém životě.	Jan Lucemburský a Eliška Přemyslovna, Karel IV., Nové město pražské, Karlova univerzita	OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
Husitské války			
	DV: Zná Husovy myšlenky o reformě církve. Ví, kdy byl upálen – státní svátek. Popíše taktiku husitů v boji s křižáky. Vypráví o známých bitvách a vojenském umění Jana Žižky. Vypráví o porážce husitů.	Jan Hus a jeho doba, husité – husitské války	
Život v českých zemích po husitských válkách			
	Vysvětlí, co se dělo po skončení husitských válek v českém království; Vypráví o vládě Jiřího z Poděbrad, jeho mírových snahách;	Zikmund Lucemburský, Král Jiří z Poděbrad	
Jagellonci na českém trůně			
	Popíše, jaké bylo období vlády Jagellonců. Zná významné stavby vrcholné gotiky.	Vladislav Jagellonský, Stavby - Vladislavský sál, Prašná brána, chrám sv. Barbory. Ferdinand I. Habsburský 1526	
Na počátku vlády Habsburků			
OVO 3: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	Vypráví o rozvoji vzdělanosti obchodu a zemědělství v době nástupu Habsburků na český trůn. DV: Popíše hlavní rysy renesance. Jmenuje známé stavby v tomto slohu. Vypráví o vědeckých a uměleckých zálibách Rudolfa II.	Stříbrné doly, Renaissance Rudolf II – astronomové Tycho Brahe a Jan Kepler – alchymisté -malíři, sochaři	
České země po bitvě na Bílé hoře			
OVO 4: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: Ví, jaké měla důsledky bitva na Bílé hoře 1620. Zná základní myšlenky a dílo J. A. Komenského DV: Vypráví, jak se období po třicetileté válce projevilo na českém národu, jazyce.	České povstání proti Habsburkům, Třicetiletá válka, Jan Ámos Komenský, Život po třicetileté válce, Barokní sloh – významné stavby;	

Císařovna Marie Terezie a císař Josef II			
	Ví, které změny provedla Marie Terezie a proč. DV: Ví, které reformy se uskutečnily za vlády Josefa II, jaký měly význam.	Marie Terezie, Osvícený panovník Josef II. - zrušení nevolnictví, reformy	
Obrazy z novějších českých dějin			
České země součástí Rakouska-Uherska			
OVO 5: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	Zná význam národního obrození. Umí vyprávět o založení Národního divadla – zná některé osobnosti kulturního života 19. století. DV: Popisuje nejdůležitější vynálezy 19. století.	Národní obrození, Národní divadlo – osobnosti kultury B. Smetana, Vynálezy 19. století – parní stroj, lodní šroub, bleskosvod, el. energie, oblouková lampa	
První světová válka			
		Vznik první světové války – 1914 zapojení mnoha států světa. Rozpad Rakouska-Uherska, Vznik samostatného českého státu 28. října 1918 – státní svátek	
Samostatné Československo			
	Umí popisovat stručně život lidí za první republiky.	První republika a její součásti (české země, Slovensko a Podkarpatská Rus), Pojem demokratický stát, demokratické volby, rovnoprávnost První prezident T. G. Masaryk	
Druhá světová válka			
OVO 6: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	DV: Popisuje na přiměřené úrovni průběh druhé světové války. Umí vysvětlit pojmy fašismus, koncentrační tábor, gestapo, partyzánský boj. Zná tragické události v Lidicích a Ležákách.	Napadení Čech a Moravy 1939 – vznik Protektorátu Čech a Moravy, Porážka Německa 1945, Den osvobození – státní svátek 8.5.	
Obnovení Československa			
	Umí vysvětlit změny ve společnosti naší republiky, které nastaly po ukončení druhé světové války	Znárodnování po válce, Totalitní vláda komunistické strany, Ztráta lidských svobod	MV 1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

Návrat k demokracii			
OVO 7: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam OVO 8: rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při	Umí na přiměřené úrovni popisovat události sametové revoluce a chápe její význam. Zná letopočet 1993 jako vznik samostatné české republiky.	Sametová revoluce 17. 11. 1989, Odstoupení komunistické vlády, Prezident Václav Havel, Václav Klaus, Návrat svobody a demokracie, Budování tržní ekonomiky, Soukromé a státní vlastnictví	OSV 1: Rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů MKV 2: Lidské vztahy – právo všech

6.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

6.5.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova. V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování. Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k:

- rozvoji hudebního sluchu
rozvoji hudebního a emocionálního cítění
objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností)
- práci s hudebně nerozvinutými žáky
- postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;

- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko-melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřebnosti, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák se spolupodílí vytváření a dodržování pravidel, vyzkouší si různé role v týmu, pracuje v různých skupinách a poznává tak, čím do skupinové práce přispívají; hodnotí členy skupiny i svou práci; je partnerem učiteli i ostatním žákům, projevuje úctu k názorům jiných, řeší konfliktní situace; je mu poskytnuta zpětná vazba; je veden k hodnocení vlastní činnosti; trénuje zvládnutí emocí.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

Kompetence digitální: žák se učí k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života. Vnímá použití digitálních technologií při tvorbě i interpretaci hudebních děl. Chápe využití technologií v oblasti hudby.

1 Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
- OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí – **moje** tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne
- OSV 5 Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
- OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,
- OSV 8 Komunikace řeč těla, řeč zvuků a slov

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 1. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, jednohlasně
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 1. ročníku směřuje k:

- žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón
- žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní
- učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků
- rytmizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní
- učí se poznávat rytmicko-melodické nástroje Orffovského instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase</p> <p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů</p>		<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Zásady hlasové hygieny. •Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) •Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy. •Intonace: model ge, ga, ge. •Melodizace říkadel. •Individuální práce s „nezpěváky“ 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p>OSV 8: Komunikace – řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 2: rytmizuje jednoduché texty</p> <p>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Rytmické činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Rytmus, metrum, pulzace písně. •Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel. •Jednoduchý rytmický doprovod •(Orffovy hudební nástroje) 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Tón – zvuk. •Rozlišení změny výšky tónu. •Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). •Učitelův vzorový přednes písně. • Hudební pohádky 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů</p>		<p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Pojmy: notová osnova, houslový klíč. •Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva). •Grafický zápis melodie. 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p>
<p>OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo</p>		<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Správné držení těla. •Rytmická chůze, běh. •Přísunný krok. •Dětské lidové hry. •Lidový tanec (mazurka). 	<p>OSV 2: Sebepoznání a sebezpečení: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</p> <p>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 2: melodizuje jednoduché texty</p> <p>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Hra na dětské zvonkohry. •Jednoduché ostinátní doprovody na Orffovy hudební nástroje 	<p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p>

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 2. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, jednohlasně
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně
- schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel)
- rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického citění pomocí hry na dětské rytmicko-melodické nástroje, Orffovského instrumentáře
- schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti
- seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, jednohlasně</p> <p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Zásady hlasové hygieny •Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) •Lidová píseň •Umělá píseň •Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů •Intonace: durový trojzvuk •Individuální práce s „nezpěváky“ 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</p> <p>OSV 8: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty</p> <p>OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>		<p>Rytmické činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Rytmus, metrum, pulsace •Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel •Jednoduché ostinátní doprovody •(Orffovy hudební nástroje) 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 5: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 8: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje</p>		<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Sluchová analýza průběhu melodie •Rozlišení vzdáleností mezi tóny •Výrazové prostředky hudby • krátké poslechové skladby •Pojmy: smutně – vesele, rychle - pomalu, krátce - dlouze •Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p> <p>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění - relaxace</p>
<p>OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>		<p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Takt, taktová čára, označení taktu •$\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$ •Taktování $\frac{2}{4}$ taktu •Dynamická znaménka p–f •Grafický zápis melodie 	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</p>

OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		Hudebně pohybové činnosti: •Správné držení těla •Hudebně pohybové a taneční hry •Poskok, cval	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého OSV 8: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov
OVO 2: melodizuje jednoduché texty OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		Instrumentální činnosti: •Jednoduché ostinát ní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, jednohlasně
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 3. ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- dovedností intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností
- získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se základním prvkům notopisu
- poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny)

- nácvičku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffovského instrumentáře
- seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, jednohlasně OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Vokální činnosti: •Zásady hlasové hygieny •Dechová, hlasová, artikulační cvičení (upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov) •Lidová píseň •Umělá píseň •Populární píseň pro děti •Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů •Intonace: pětitónová stupnicová durová řada, opakované tóny •Individuální práce s „nezpěváky“	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov
OVO 2: rytmitizuje jednoduché texty OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		Rytmické činnosti: •Rytmus, metrum, doprovod písně •Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) •Rytmizace říkadel •Ostinátní rytmičké doprovody •Orffovy hudební nástroje	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 8: Komunikace – řeč zvuků a slov
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Poslechové činnosti: •Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby •Rozlišení tempových, dynamických změn, barvy hudebního nástroje	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		•Sluchové rozlišení dur – moll tóniny •Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální •Hudební forma: rondo	OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění - relaxace
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Hudebně teoretické znalosti: •Takt 4/4 = C •Taktování ¾ taktu •Hodnoty not a pomlky (čtvrtová, půlová, celá, osminová) •Psaní not na linky, do mezer •Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		Hudebně pohybové činnosti: •Hudebně pohybové a taneční hry •Orientace v prostoru, pohyb ve dvojicích •Krokové, běhové etudy	OS2 2: Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění - relaxace OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov
OVO 2: melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		Instrumentální činnosti: •Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních

schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků správné hlasové hygieny
- intonačně čisté a rytmicky přesné interpretaci písně
- vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánon, držené prodlevové tóny), i s oporou melodického nástroje
- dalšímu prohloubení znalostí o hudbě českých i světových skladatelů
- k seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise
- ke schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>		<p>Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování) Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon) Umělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace textu Intonace: model edec, čtyřzvuk, spodní 5. stupeň</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz)</p> <p>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</p>
Rytmické činnosti			
<p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Rytmus, metrum, doprovod písně Předvěti závětí Rytmizace říkadel Rytmické doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz).</p>

Poslechové činnosti			
OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické změny		Sluchové rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny Výrazové prostředky hudby Hudební nástroje Kratší skladby českých i světových skladatelů	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
Hudebně teoretické znalosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje		Nota čtvrtě s tečkou Předtaktí Taktování 4/4 = C taktu Hudební abeceda Rytmičtý zápis čtyřtaktí jednoduché lidové písně	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
Hudebně pohybové činnosti			
OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků		Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky (hudební motiv, perioda, hudební věta) Taneční hry Lidový tanec (polka) Poskočný krok	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne. OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

Instrumentální činnosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry		Hra na dětské hudební nástroje Orffovského instrumentáře, vytváření přehry, jednoduchého ostinátního doprovodu písně, dohry	OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období – 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny
- upevňování intonačních dovedností a jejich využití při nácviu intonačně jednoduché písně nebo její části

- využití individuálních instrumentálních dovedností při doprovodu písně (žáci navštěvující ZUŠ)
- schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus
- poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů
- orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country)
- pronikání do struktury skladeb (písňová hudební forma)
- schopnosti vyjádřit své pocity a nálady při poslechu konkrétní skladby
- schopnosti umět tyto pocity a nálady vyjádřit i pohybem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
<p>OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>		<p>Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, frázování) Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, lidový dvojhlas, quodlibet - zpěv 2 či více písní současně) Umělá píseň Populární píseň pro děti Lidová píseň jiných národů. Melodizace textu Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</p> <p>MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)</p>
Rytmické činnosti			
<p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností</p>		<p>Rytmizace textu Synkopa, ligatura Předvětí – závětí</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového</p>
<p>jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</p>

Poslechové činnosti			
<p>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p>		<p>Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo) Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu)</p> <p>Hudební pořady pro děti v médiích nebo živě na koncertech Zajímavosti ze života hudebních skladatelů a hudebních interpretů minulosti i současnosti</p> <p>Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr Výrazové prostředky hudby</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p> <p>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace</p> <p>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)</p>
Hudebně teoretické znalosti			
<p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p> <p>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p>		<p>Takt 3/8, 6/8</p> <p>Upevnit dovednosti taktování (přípravný zdvih, závěr)</p> <p>Durová stupnice C dur</p> <p>Funkce posuvek (křížek, béčko)</p> <p>Rytmico-melodický zápis jednoduché melodie (čtyřtaktí)</p> <p>Písňová forma dvoudílná aa, ab, třídílná aba</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</p>

Hudebně pohybové činnosti			
<p>OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>		<p>Lidový tanec (sousedská)</p> <p>Hudební formy: kánon</p> <p>Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba)</p>	<p>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</p> <p>OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění – relaxace</p> <p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)</p> <p>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</p>
Instrumentální činnosti			
<p>OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně i skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p> <p>OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>		<p>Čtení partitury Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje Využití hry na klasické hudební nástroje (žáci ZUŠ)</p> <p>Tvoření vlastních jednoduchých doprovodů (předehra, mezihra, dohra)</p>	<p>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</p>

6.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru Výtvarná výchova a část obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, oboru Člověk a svět práce, Využití digitálních technologií.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka výtvarné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení:

Učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím, že učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života.

Učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání

a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá si vytvářet komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy.

Učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; tím, že učitel vede žáky k tvořivému zpracovávání podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků, k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů:

Učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; tím, učitel vede k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik.

Učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy; tím, že učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuálního řešení zadaného úkolu.

Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím, že učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní:

Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; tím, že učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu.

Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; tím, že učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury.

Učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; tím, že učitel vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi.

Učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; tím, že učitel vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Kompetence sociální a personální:

Učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; tím, že učitel vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdatu společné práce.

Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; tím, že učitel učí vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého.

Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské:

Učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, tím, učitel učí v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost.

Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; tím, že učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní:

Učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovny výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách tím, že učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci.

Kompetence digitální

Učí se orientovat v digitálním prostředí, získává zdroje týkající se výtvarného umění, je veden k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života, k sebereflexi, která svá díla umístí do veřejného digitálního prostoru a která nikoliv, seznamuje se s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami, jsou mu vytvářeny podmínky pro samostatné rozhodování žáků, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít, je veden k volbě různých postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, učí se vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, má možnost využívat digitální technologie k usnadnění práce, automatizaci činností, vyšší efektivitě nebo zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce, diskutuje o významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, učí se kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání, je veden k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj

OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 3: Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace

MkV Multikulturní výchova

MkV 1: Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik

MUV 2: Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MV Mediální výchova Tematické okruhy receptivních činností:

MV 1: Kritické vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu k reklamě; hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

MV 2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: hlavní rysy reprezentativnosti (rozdílení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozdílení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje

MV 4: Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností:

MV 6: Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

MEV 7: Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Cílové zaměření předmětu v 1. 2. a 3. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 1. období směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti
- naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- účinné spolupráci ve skupině
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p>	<p>DV: Rozpoznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání DV: Rozpozná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření DV: Pomocí přiřazení a přirovnání dovede charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt) DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodnit jejich užití DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</p>	<p>Barvný svět kolem nás, barvy, které známe Má to barvu jako.... Barvy, které patří k sobě, stejné a podobné barvy a odstíny Moje nejmilejší barevné oblečení, hračky, knižní ilustrace Veselé barvy; malujeme jednou, dvěma, všemi barvami Jak šla barva na výlet; setkávání a mísení příbuzných a odlišných barev Linie, plochy, tvary: kde jsou kolem nás Najdi, ukaž, namaluj, nakresli, vytvoř nejdelší čáru, největší čtverec, trojúhelník, kouli, krychli... Kde jsou (barvy, linie, tvary, textury povrchu...) kolem nás a kde jsou v obrazech, sochách, v architektuře: pozoruj a vyprávěj Co je nejtmaší, nejsvětější, nejbarevnější, kolem nás, ve škole, doma, v přírodě. Malujeme, kreslíme, modelujeme, tvoříme objekty a instalace a tím vyprávíme o světě kolem nás a o sobě v něm Sbírky a instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování a reflexe těchto předmětů.</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení</p>
<p>OVO 2: V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace OVO 3: Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky OVO 4: Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností OVO 5: Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří,</p>	<p>DV: Vyjadří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty DV: Dovede se vyjadřit i slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu DV: Vnímá pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotkový, chuťový či pohybový</p>	<p>Zážitky z každodenního života, cesta do školy, výlet, škola v přírodě, s využitím všech prostředků vizuálního vyjadřování Malba štětcem, houbou, prsty..., kresba dřívkem, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu Největší a nejmenší obraz, který znám a který dovedu vytvořit Proměna běžné učebny přemístěním nábytku a instalací, pohádkový hrad, jeskyně, džungle... Stopy ve sněhu nebo v písku jako záznam vlastního pohybu Místo jenom pro mne, vyhledání a označení svého místa v přírodě. Namaluj, nakresli,</p>	<p>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; vytváření si vlastního světa představ, vzpomínek, obrazů OSV 5: Kreativita; rozvíjení tvůrčí zvědavosti při práci se základními vyjadřovacími prostředky OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání a rozvíjení osobitých rysů vlastního prožívání a vyjadřování skutečnosti OSV 8: Komunikace: poznávání komunikačních účinků vlastního vyjádření, rozvíjení dovednosti citlivě vnímat vyjádření a nálady vlastní i druhých OSV 8: Komunikace: rozvíjení dovednosti vnímat výrazové možnosti OSV 4: Kooperace a</p>

<p>vybírání či upravuje</p>	<p>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru i exteriéru budov a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci DV: Vnímá a vlastním VOV vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost) DV: K situaci, vyjádřené vlastním VOV dovede vyprávět příběh. Citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních DV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla. Jednoduše zdůvodní svůj názor DV: Vnímá zásadní odlišnosti v charakteru konkrétních vizuálních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis DV: Dovede jednoduše odůvodnit a svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček, počítačových her a jejich hrdinů DV: Dovede vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo DV: Dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci DV: Aktivně spolupracuje na vytváření společného prostředí ve třídě</p>	<p>vymodeluj, jak zpívají ptáci, jak chutná čokoláda, jak voní mateřídouška, jak pohladíš kotě, jak navlékáš korálky...; vizuální vyjádření vjemů ostatních smyslů. Moje nejmilejší místo, kam si přivedu kamarády Kam půjdu, když mám radost, když je mi smutno? Veselá, klidná a smutná místa okolo nás Denní a roční doby, proměny počasí a nálad vyjádřené všemi dostupnými prostředky Vyprávíme obrazem – všední i nevšední situace, příhody a události Veselé a smutné tvary, barvy a linie, veselé a smutné tváře a postavy, veselý a smutný den... Mohli by si spolu hrát? Rozuměli by si? Nové příběhy známých postaviček, kolektivní instalace nebo koláž Moje oblíbené pohádkové knížky, večerníčky, animované filmy; vyprávění, dramatizace či vlastní obrazové vyjádření příběhu Svět našich hraček; společná instalace ve třídě. Společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin, společná práce na instalaci výtvarných prací</p>	<p>kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>
-----------------------------	---	---	---

Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Období – ročník:	2. období – 4., 5. ročník

Očekávané výstupy předmětů

Na konci 2. období základního vzdělávání žáků:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje.

Cílové zaměření předmětu v 4. a 5. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 4. a 5. ročníku směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti
- naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- účinné spolupráci ve skupině
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO 1: Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <p>OVO 2: Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</p> <p>OVO 3: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho/její nejbližší sociální vztahy</p> <p>OVO 4: Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>OVO 5: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p> <p>OVO 6: Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>OVO 7: Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje</p>	<p>DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá, barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny</p> <p>DV: Porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší odstín barvy</p> <p>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření</p> <p>DV: Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru</p> <p>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.</p> <p>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty</p> <p>DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost</p> <p>DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření</p> <p>DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu, vědomě kombinuje tyto způsoby vyjádření</p> <p>DV: Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek</p> <p>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</p> <p>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</p> <p>DV: Uvědomuje si a dovede</p>	<p>Malba na rozličná témata s využitím nejširší škály barev a odstínů, nástrojů a formátů, individuální i skupinové práce</p> <p>Naše obec; společná trojrozměrná práce, volná parafráze prostorových a objemových vjemů a představ ve vazbě na známé prostředí</p> <p>Co vidíme na obraze, na soše, na fotografii, proč to autor použil, jak na nás dílo působí? Co můžeme změnit a jak se změni výraz díla?</p> <p>Volné variace na současná umělecká díla</p> <p>Návštěvy galerie, výstav, ateliérů, architektonických děl a jejich tvůrčí reflexe</p> <p>Jak vidíme svět kolem nás; osobitě vyjadřování na zadaná témata</p> <p>Malba, kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické techniky, plastické a skulpturní techniky, tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině</p> <p>Vyjádření osobních zážitků a zkušeností běžných i neobvyklých; doma, ve škole, ve městě, v přírodě, v ZOO, v muzeu... Já a moji blízcí; práce na téma vztahů mezi lidmi</p> <p>Tady vládnu já; výrazová proměna okolí</p> <p>Moje stopy, co po mně zůstává; dlouhodobé sledování stop zanechávaných cestou do školy, při hrách</p> <p>Zahrajme si na obrazy; inscenace živých obrazů či scén podle výtvarných děl, filmů, pohádek, komiksů. Je voda modrá i pro moje tělo při koupání?</p> <p>Namaluj svoji písničku; rytmus, melodie, zvuky hudebních nástrojů, nálada textu</p> <p>Jak létal míč po hřišti; skupinová práce, různé způsoby záznamu pohybu</p> <p>Kdybychom byli někdo jiný: ptáci, zvířata, hmyz; experimenty s vyjadřováním ostatních vjemů: zvuk, tvar, povrch, chuť, pohyb, vzájemné vztahy a změny polohy v prostoru</p> <p>Záznamy a obrazy stavů a proměn</p>	<p>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání; rozvoj smyslového vnímání a navazujícího pojmového aparátu</p> <p>OSV 5: Kreativita: rozvíjení dovednosti zabývat se vlastnostmi smyslově poznávané reality, hlouběji je poznávat vyhledávat odpovídající vyjadřovací prostředky pro jejich vyjádření</p> <p>OSV 2: Sebepoznání a sebepečení; další poznávání specifických rysů vlastní osobnosti v interakci s realitou a jejími záznamy</p> <p>MUV 1: Kulturní diference: Jedinečnost každého člověka; rozvíjení tolerance a vstřícnosti k odlišnostem a osobním zvláštnostem</p> <p>OSV 2: Sebepoznání a sebepečení. Uvědomování si jedinečnosti vlastního osobitého vnímání a vlastní schopnosti vyjádření</p> <p>Mkv 1: Kulturní diference: jedinečnost každého člověka</p> <p>Mkv 2: Lidské vztahy: tolerance, empatie, citlivost vůči jinému</p> <p>OSV 3: Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem</p> <p>MV 2: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti</p> <p>OSV 5 : Kreativita: tvořivý přístup ke kulturním produktům</p> <p>OSV 8: Komunikace: dovednosti pro neverbální sdělování</p>

	<p>vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</p> <p>DV: Dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh</p> <p>DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný</p> <p>DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.</p> <p>DV: Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě.</p> <p>DV: Použije postavy či charaktery z ilustrací, filmů či her ve vlastním originálním VOV</p> <p>DV: Dovede vyjádřit svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo VOV nebo samostatně vytvoří vlastní originální postavu či příběh</p>	<p>svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí Vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, komiksový příběh, obrázkové písmo, Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách z vlastního okolí Galerie ve třídě; proměnlivá společná sbírka pozoruhodných VOV, včetně komentářů a poznámek k dílům</p> <p>Co se mi líbí; hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích</p> <p>Můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů.. Proč se mi líbí</p> <p>Zkusme tam s nimi žít; kolektivní práce s ilustracemi, hračkami, postavami a prostředím z filmů a počítačových her; koláž, instalace</p> <p>Obrazy a sochy, které máme doma, které potkáváme; vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla</p>	
--	--	---	--

6.6 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

6.6.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Pracovní činnosti je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je v RVP ZV rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech

tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí – organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost
- uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení: Žáci plánují, organizují a řídí vlastní práci; chápou důležitost dalšího studia a celoživotního učení; efektivně využívají získané informace v praktickém životě; vytvářejí si pozitivní vztah k práci; učitel přesně stanoví postup a výsledek samostatné práce, umožňuje žákům získávat různými způsoby informace o dalším studiu a povoláních.

Kompetence k řešení problémů: Žáci činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých rozhodnutí zhodnotí, učitel poskytuje potřebné informace, vede diskusi žáků při řešení problémů, dává žákům dostatečný prostor pro samostatnou tvořivou práci.

Kompetence komunikativní: Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, hlavně schematickým nákresem, technickým výkresům, využívají je pro samostatnou práci i pro aktivní zapojení do práce ve skupině, učitel průběžně seznamuje žáky s potřebnými texty a způsobem čtení technických výkresů, práce žáků je závislá na porozumění textům a „přečtení“ technického výkresu.

Kompetence sociální a personální: Žáci účinně spolupracují ve skupině, pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce přijetím role ve skupině, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají, chápou potřebu efektivně spolupracovat při plnění daného úkolu, oceňují zkušenosti

druhých, respektují různé postupy a hlediska a dokáží si z nich vzít poučení, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samých, učitel přesně vymezí rozsah práce pro skupinu žáků, pomáhá rozdělit pracovní role ve skupině, poskytne pomoc, pokud o ni žáci požádají, výstižně a objektivně zhodnotí práci skupiny i jednotlivých členů.

Kompetence občanské: Žáci chápou základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje, učitel při vhodných příležitostech seznamuje žáky s problémy životního prostředí, vštěpuje žákům principy chování vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji.

Kompetence pracovní: Žáci používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, při pracovní činnosti chrání své zdraví a zdraví druhých, využívají získané znalosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji i k přípravě na budoucnost, činí uvážlivá rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření, orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápou podstatu, riziko a cíl podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení, učitel seznámí žáky s bezpečností práce, s řádem odborných pracoven, dílen i pozemků, učitel dbá na to, aby používané nástroje a vybavení nebyly poškozené nebo nebezpečné, žáci jsou informováni o dalších možnostech studia, jsou seznámeni se základy podnikání.

Kompetence digitální: Žáci se seznamují s výhodami využívání digitálních technologií při tvorbě vlastních výrobků, mohou používat digitální stavebnice k rozvoji prostorové a technické představivosti, osvojují si pracovní návyky při používání moderních technologií, zdokonalují své technické znalosti pro přípravu na své další vzdělávání a budoucí povolání, učí se vybírat vhodné technologie pro zefektivnění či usnadnění své práce.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu pracovní činnosti

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV1 Rozvoj schopnosti poznávání: Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

OSV4 Psychohygiena: Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

OSV6 Poznávání lidí: Vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

OSV7 Mezilidské vztahy: Péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

OSV9 Kooperace a kompetice: Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace

v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.

EV Environmentální výchova

EV2 Základní podmínky života: Voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

EV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

EV4 Vztah člověka k prostředí: Naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MV Mediální výchova

MV1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních

a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník 2. období – 4., 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v 1. – 5. postupném ročníku a jsou v souladu s RVP

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování
- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>OVO: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů, pracuje podle slovního návodu a předlohy, zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny, připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, chrání své zdraví, seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší, zná historii českých svátků a zvyklostí, podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí, na PC poznává a využívá základní potřebné funkce, vyhledává informace</p>	<p>DV: vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír, sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena, vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ, opracovává a aranžuje přírodniny, udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti, pracuje podle slovního návodu, zvládá jednoduché pracovní postupy, získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem, citlivě přistupuje ke své práci a okolí, umí pracovat se šablonou, sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu, učí se zacházet s různými nástroji, zvládá jednoduché opracování dřeva, spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách, učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce, umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti, modeluje tvary podle předlohy, zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě, pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně, učí se základním pěstitelským činnostem, vytváří si základy pracovních návyků</p>	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM – chápe vlastnosti materiálu s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání s kovem – tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií s přírodninami – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání s textilem – navlékání jehly, uzlu, stříhání, šití – různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení s jiným materiálem - se dřevem, modelovací hmotou, keramickou hlinou KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně PĚSTITELSKÉ PRÁCE jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou PŘÍPRAVA POKRMŮ stolování – chování, příprava stolu, úklid, oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce pokrmy – zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY ☑seznamování s novou technologií – základy práce na</p>	<p>OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 3 EV 4 OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 1 EV 2</p>

		PC formou her odpovídající věku dítěte ☒seznámení se základními pojmy informační činnosti, s operačními systémy a jejich základními funkcemi, s jednoduchou údržbou počítače, s postupy při běžných problémech, ☒s metodami a nástroji vyhledávání informací podle pokynů	
OVO: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu, využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidové tvořivosti	DV: vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír, sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena, vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ	PRÁCE S PAPIŘEM A KARTONEM s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování	OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 1 EV 2

2. období

Dílčí výstupy	Očekávané výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu, využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování na PC využívá základní standardní funkce a jeho nejběžnější periferie chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i	DV: : vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír, sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena, vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ opracovává a aranžuje přírodniny udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti pracuje podle slovního návodu zvládá jednoduché pracovní postupy získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem citlivě přistupuje ke své práci a okolí umí pracovat se šablonou učí se zacházet s různými nástroji zvládá jednoduché opracování dřeva spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší modeluje tvary podle předlohy zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně zná historii českých svátků a zvyklostí učí se základním pěstitelským činnostem, podílí se na ochraně a tvorbě životního	PRÁCE S PAPIŘEM A KARTONEM s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování PRÁCE S KOVEM tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování PRÁCE SE DŘEVEM – zatloukání hřebíků, broušení, pilování, poznávání druhů dřeva, lepení, barvení, vrtání ruční vrtačkou, nebozezem, opracovávání výrobků PRÁCE S PŘÍRODNINAMI aranžování, vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin PĚSTITELSKÉ PRÁCE - ošetřování pokojových květin, vegetativní množení rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie PRÁCE S TEXTILEM - stehy, sešívání, základní poznatky o tkaní, háčkování, tkaní, batika KONSTRUKČNÍ PRÁCE SE STAVEBNICÍ A TECHNICKÝMI PROSTŘEDKY montáž a demontáž stavebnicových prvků, montáž elektrického obvodu – instalování, různé	OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 1 EV 2 EV 3 EV 4

software a postupuje poučeně, v případě jejich závady při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	prostředí vytváří si základy pracovních návyků	možnosti zapojení, využívání PC – formáty souborů, multimediální využití počítače se základními způsoby komunikace, s formulacemi požadavku při vyhledávání na internetu ÚPRAVA POKRMŮ – výběr, nákup a skladování potravin, technika v kuchyni – historie a význam, stravování, jídelníček, zdobení cukroví apod. VÝROBA DOPLŇKŮ – přívěsky, náramky, ozdoby, kultura odívání – péče o svůj vzhled – lidové zvyky, tradice, řemesla	
--	--	--	--

6.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

6.7.1 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žákův problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, nutnou k dosažení efektu superkompenzace, jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organismu při sportovním i pracovním výkonu.

Ve 2., 3., 4. ročníku žáci absolvují plavecký kurz v rozsahu 40 hodin (1 lekce 60 minut). Tento kurz je realizován vhodnou plaveckou školou či plaveckým střediskem na základě uzavřené smlouvy. Tento kurz se řídí učebním plánem plavecké školy nebo jiné organizace, která zajišťuje výuku plavání.

Žáci 1. a 5. ročníku mohou být zařazeni do kurzu nadstandardní výuky plavání. Tento kurz se řídí

učebním plánem plavecké školy nebo organizace, která zajišťuje výuku plavání.

Ve výjimečných a odůvodněných případech (např. nedostupnost bazénu z důvodu rekonstrukce nebo přílišné vzdálenosti bazénu) je možné základní plaveckou výuku přesunout do jiného ročníku, příp. ji nerealizovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů,
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí,
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje,
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví,
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.,
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.,
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Motivace:

Zdravé kompetice

Získávání endorfinů překonáváním přiměřených překážek

Pozitivní vzory a možnost vlastního porovnání při zlepšení

Formy:

Práce ve dvojicích

Skupinové vyučování

Výuka tělesné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel ji vytváří zejména v oblasti motorického učení algoritmizací nácvičku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva. Učitel vede žáky k práci ve dvojicích dle systému „každý žák cvičencem i cvičitelem“.

Kompetence k řešení problémů: Učitel využívá disproporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní R.S.O.V. (**R**ychlost, **S**íla, **O**bratnost, **V**ytrvalost) a řeší s žáky dle nabídky variant vlastním výběrem možnosti a racionální přizpůsobením pohybového režimu i mimo hodiny TV.

Kompetence komunikativní: Zpětnovazební komunikací mezi žákem a učitelem, která pomáhá vnímat a předávat jednoznačné informace. Komunikace, nutná ke splnění pohybového úkolu žáka či skupiny, vede k výběru použitelných slovních i mimoslovních signálů a sdělení.

Kompetence sociální a personální: Žák střídá různé role ve dvojici i ve skupině v rámci svých možností. Respektuje vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny. Je srozuměn s tím, že vynaložené úsilí může znamenat posun pozice v družstvu. Akceptuje roli odpovídající svým možnostem a snaží se ocenit spektrum ostatních členů v jejich rolích za pomoci učitele.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky ke schopnosti domluvy a respektováním individuálních odlišností při hledání toho, co lze na sobě i na druhých pozitivně hodnotit. Pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty je přenosný ze sportu do společenské a pracovní sféry.

Kompetence pracovní: Učitel pomáhá žákům k překonávání přiměřené míry psychického i fyzického diskomfortu s ohledem na individuální parametry. R.S.O.V. jsou schopnosti nutné jak pro sportovní, tak pro pracovní výkon a při psychické zátěži je jejich rozvoj důležitým kompenzačním prvkem. Toto pochopení a „zvnitřnění“ je úspěchem společné práce žáka a učitele.

Kompetence digitální: Učitel seznamuje žáky s dostupnými digitálními technologiemi, které pomáhají sledovat individuální pokrok, učí je bezpečnému zacházení s digitálními technologiemi a seznamujeme je s pravidly etiky používání těchto technologií při sportu, seznamuje žáky s ergonomickými zásadami při práci s počítačem.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování

OSV 4 Psychohygienu: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací, hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.

OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie:

asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

VDO Výchova demokratického občana

VDO 1 Občanská společnost a škola

MeV Mediální výchova

MeV 1 Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	1. období – 1., 2., 3. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu jsou dosahovány dle možností žáků v průběhu 1. - 3. ročníku a učivo se liší pouze mírou nároků a zátěže. Kopíruje TV výstupy režimově zařazené již v MŠ. Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti,
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy,
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Cílové zaměření předmětu v 1. - 3. ročníku:

vzdělávání v předmětu směřuje k:

- získání dobrého pocitu na základě řízeného i spontánního pohybu jak ve skupině, tak i v samostatné činnosti,
- nácviku jednodušších pohybových dovedností,
- přípravě pro složitější pohybové dovednosti jednotlivce a pro řešení některých herních činností družstva,
- nácviku rozvoje obratnosti a rychlosti – zejména reakční,
- poznávání souvislosti mezi zaměřením pohybového režimu a změnou pohybových schopností,
- přípravě na testování pohybových schopností **R.** (rychlost), **S.** (síla), **O.** (obratnost), **V.** (vytrvalost),
- sebezáchovným dovednostem jako je zvládnutí vlastní váhy (šplh) a zvládnutí sebezáchrany plavání (dtto rychlý i vytrvalý běh a pády).

Očekávané výstupy (výstupy RVP)	Dílčí výstupy (výstupy ŠVP)	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	DV: začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit, nevyhýbá se pohybové zátěži	Informace o bezpečnosti a hygieně Vedený pohybový režim ve cvičební jednotce Vhodné rozcvičení, zátěžové a kompenzační cviky	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace OSV 4: Psychohygiena
OVO 2: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	DV: žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic	Hod, běh, skok – atletická příprava Cvičení s náčiním a na přizpůsobeném nářadí – cvičení na žebřinách, lavičkách, švédské bedně, cvičení se švihadlem, obručí, manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikostí a hmotností) Akrobatická příprava (stoj na lopatkách, kolébka, kotoul vpřed) Závodů a soutěže družstev (jako motivace) Rytmické a kondiční formy cvičení (kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičkým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem	OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání
OVO 3: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	DV: žáci se podle možností podílejí na činnosti skupin a nacházejí svou roli v týmu	Drobné hry, úpoly, závody družstev, upravená vybíjená, vybrané hry (základy sportovních her,	VDO 1: Občanská společnost a škola
OVO 4: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	DV: nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování pravidel hry, učí se rozcvičit a používat kompenzační cviky.	Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení Přípravné a přímivé cviky	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí VDO 1: Občanská společnost a škola
OVO 5: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	DV: učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech	Smluvené signály, povely, názvosloví jednoduchých cviků Organizace přípravy a profilových činností	OSV 8: Komunikace
OVO: adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	DV: zvládne základní plaveckou výuku	Hygiena plavání Adaptace na vodní prostředí Základní plavecké dovednosti Zvládá jeden plavecký způsob (plaveckou techniku) Zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období – ročník:	2. období – 4., 5. ročník

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, se v ročnících neliší. Jejich dosahování závisí na individuálních schopnostech žáků.

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti,
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením,
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her,
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka,
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti,
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví,
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení,
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy,
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky,
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.

Cílové zaměření předmětu ve 4. - 5. ročníku

Vzdělávání v předmětu TV 4. - 5. ročník směřuje k:

- přípravě pro složitější pohybové dovednosti „profilových sportů“ školy,
- nácviku pohybových dovedností ve školních a mimoškolních soutěžích v netradičních disciplínách (CVČ-motivace),
- získávání dobrého pocitu na základě (s)plnění motivujících pohybových úkolů,
- nácviku rozvoje síly (užitě k překonávání překážek a šplhu) a běžecké vytrvalosti,
- pochopení vztahu mezi cílenou zátěží a zlepšením pohybových schopností,
- wellness – vnitřní motivaci nabídkou a vlastním výběrem pohybových (rekreačních) činností v některých hodinách,
- nácviku plaveckých dovedností odpovídajícím individuálním schopnostem
- nácviku dovedností použitelných v krizových situacích sebeobranu a záchrany včetně plavání,

- vnímání estetiky a rytmizace pohybu a přípravě na hodnocení vlastního i pozorovaného sportovního výkonu,
- profilové činnosti – příklad: Atletický čtyřboj “Zdatné děti”, SG akrobacie: kotouly přeskoky, nářadí: překážky, trampolínka, šplh na tyči,
- nácvičku vybíjené, přehazované, malé kopané, drobných her, a to včetně úpolových her

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	DV: začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.	Průprava – akrobatický přeskok, hrazda Nácvik rozvoje R.S.O.V. Atletika – sprint, skok, hod, vytrvalý běh Rytmická cvičení (případně s hudbou)	OSV 2: Sebezpoznání a sebepojetí
OVO 2: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	DV: rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.	Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení, uklidnění Posilovací cviky	OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace
OVO 3: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	DV: reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky	Drobné hry – úpoly Soutěže družstev	OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání
OVO 5: jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	DV: učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování sebe se drží reality v míře sebezapření i při prezentaci výkonů.	Sportovní hry – vybíjená, přehazovaná, malá kopaná, hod na koš	OSV 6: Poznávání lidí
OVO 6: jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	DV: rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play, pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od disponovanějších	Míčové hry dle výběru Wellnes náplň hodiny Pravidla her, závodů a soutěží.	VDO 1: Občanská společnost a škola
OVO 7: užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	DV: rozumí informaci popisující požadovanou činnost	Názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí „Úkolové“ cvičení	OSV 8: Komunikace
OVO 8: zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	DV: chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.	Minivybíjená Přehazovaná v prostorech zmenšených hřišť a zjednodušenými pravidly	OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednost.
OVO 9: změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky OVO 10: orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace OVO: adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s	DV: dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků. DV: použije informace pro vlastní zlepšování výkonu i pro motivaci třídního družstva při soutěžích, DV: zvládne základní plaveckou výuku	Testy R.S.O.V. Šplh Kondiční testy Vybrané míčové hry jako příprava na reprezentaci třídy a školy Šplh Atletický čtyřboj, štafeta Hygiena plavání Adaptace na vodní prostředí Základní plavecké dovednosti Zvládá jeden plavecký způsob	VDO 1: MEV

individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		(plaveckou techniku) Zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti	
--	--	---	--

7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

7.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Předpokladem úspěšného plnění vytyčených cílů školy v oblasti hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je, aby každý žák dostával dostatečný prostor ke **zvládnutí a osvojení učiva**. Aby učivo mohlo v následujících obdobích vzdělávání plnit svoji funkci prostředníka k dosažení očekávaných výstupů RVP ZV, nestačí je s žáky pouze probrat, ale je třeba, aby si žáci základní učivo skutečně dobře osvojili. Dobrému zvládnutí učiva napomáháme v první řadě činnostními způsoby učení, spojenými s hovorem žáků a komunikací mezi žáky a učitelem i žáky mezi sebou. Při probírání nového učiva dbáme na to, abychom ho dobře propojili s učivem předcházejícím, na které nové učivo navazuje. Takové myšlenkové operace (propojení předcházejícího a navazujícího) není většina žáků schopna, zvláště ne v mladším školním věku. Tento fakt je třeba brát stále na zřetel. Provázanost učiva žákům velmi pomáhá při osvojování nového učiva a dosahování očekávaných výstupů. Žáky průběžně informujeme, proč se určité látce učí. Neočekáváme, že žáci sami pochopí, proč se čemu učí. Neznalost cíle, smyslu a tápání žáků nepovažujeme za pozitivní motivační faktory. Usilujeme o to, aby vazba mezi předcházejícím a navazujícím učivem byla analogická. Po upozornění na analogii (obdobnost) přijímají žáci novou látku snadněji a důkladněji. Žáky směřujeme ke „znovuobjevování“ poznatků, k úvahám nad činnostmi obdobnými s těmi, které jim byly předloženy u látky předešlé.

Upřednostňujeme **pozitivní hodnocení žáků**, a to nejen při prověřování vědomostí, ale v celém procesu učení. Při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Pomáháme žákům předcházet chybám, dodáváme jim důvěru v jejich schopnost předkládané učivo dobře zvládnout a povzbuzujeme je. S žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor pro otázky, trpělivě

žákům odpovídáme a věnujeme jim individuální pozornost. Pomocí často zařazované činnostní **zpětné vazby** zjišťujeme případné nedostatky žáků hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme. Na chyby upozorňujeme žáky včasně, bezprostředně, vstřícně, přátelsky a důsledně. Vyhýbáme se zaujatosti, nahodilosti či opožděnému hodnocení. Dbáme, abychom v žácích nevytvářeli pocit, že si nemohou ve svých úsudcích věřit nebo že jsou horší než jejich spolužáci. Umožňujeme průběžně žákům poznání, že chyba se může vyskytovat v každé lidské činnosti, může mít však pro člověka různé následky podle její závažnosti. Žáky vedeme přes **sebehodnocení** a **samokontrolu** k dovednosti něco provést dokonale – bez chyby – a v přiměřeném čase. S chybou pracujeme tak, aby vyzývala žáka k většímu soustředění na plnění úkolu, k důslednější kontrole své práce, k sebezpoznání svých schopností.

Žáky hodnotíme nejprve při činnostech, při kterých máme možnost sledovat, jak pracují. Oceňujeme jejich snahu, pozornost, hodnotíme vyjadřování závěrů, oceňujeme jejich nápady. Každé upozornění na klady určitých žáků, pomáhá odstraňovat drobné nedostatky druhých žáků. Pozitivně laděná **průběžná hodnocení** a prožité pocity úspěchu při činnostech motivují žáky k učení, posilují jejich sebedůvěru a vedou je k vnitřnímu uspokojení. Tyto faktory mají pozitivní vliv na rozvoj klíčových kompetencí a na dobré osvojení učiva žáky.

Směřujeme k tomu, aby v době písemných nebo ústních hodnocení žáků, zvládalo co nejvíce žáků učivo zcela bezpečně. Ústní hodnocení, klasifikace i písemná hodnocení mají v 1. období základního vzdělávání funkci především **výchovnou a motivační**.

Úkolem učitele v 1. období vzdělávání je udržet, popřípadě vzbudit zájem žáků o učení, umožnit všem žákům osvojit si základní učivo potřebné pro další vzdělávání a pomoci všem žákům zformovat základy pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí. Z hlediska dalšího zdravého vývoje žáků je důležité umět je dovést k takovému zvládnutí učiva, aby co nejvíce z nich mohlo být v těchto ročnících hodnoceno známkou výborně nebo chvalitebně. Hodnocení **známkou** můžeme v tomto období doplňovat povzbuzujícím pozitivním **písemným hodnocením**.

Žáci jsou o způsobech a kritériích hodnocení informováni a uvědomují si, čemu se učí a proč, vědí přitom, jaké činnosti zvládli, vědí, co umí, co se po nich požaduje, z čeho mohou být zkoušeni. Velmi často proto také ústní nebo písemné zkoušení sami vyžadují. Prověřování vědomostí pro ně není stresovou situací nebo dokonce trestem, ale možností ukázat, co se

naučili, možností využít svých poznatků při řešení předložených úloh, otázek a úkolů, možností, jak získat dobré hodnocení, pěknou známku. Dobrý výsledek posiluje jejich sebedůvěru a motivuje je pro další činnosti a poznávání.

7.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

V jednotlivých učebních oblastech předem stanovíme a žákům sdělíme základní učební požadavky. Jasně formulujeme, jaké dovednosti si žáci mají osvojit, čemu se mají naučit. Žáky upozorňujeme, jaké činnosti nebo pokusy budou provádět, o čem budeme hovořit.

Žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle, a tak vedeme žáky k bezchybnosti a poctivosti.

Žákům **důvěřujeme** a sebehodnocení nepovažujeme za příležitost k podvádění. Díky zpětné vazbě mají učitelé i žáci přehled o tom, co a jak již zvládli. Takto vedení žáci nemají potřebu podvádět – podvádění pro ně ztrácí smysl, jelikož nevede ani k prožití pocitu úspěchu ani k cíli, kterým je dosahování co nejlepších výsledků.

Žáky vedeme k tomu, aby si do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají (například „hvězdičkou“). Na základě takto provedeného sebehodnocení žáků mohou učitelé následně přistupovat k individuálnímu řešení jejich problémů a nejasností.

Používáme činností přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení. Žákům tak průběžně umožňujeme uvědomění, co z probíraného učiva již ovládají.

Žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti. Nejdříve dáváme příležitost projevit se žákům, kteří se v daném učivu orientují jako první. Na jejich příkladě si ostatní žáci nejlépe uvědomí vlastní stupeň poznání.

Používáme učební materiály, ve kterých je sebehodnocení žáků zapracované.

K sebehodnocení písemných cvičení přistupujeme teprve tehdy, až je žák schopen uvědomit si, že probírané učivo ovládá.

Předkládáme žákům ukázky správně vypracovaných úkolů různé obtížnosti a upřesňujeme, co požadujeme na výborné ohodnocení a co je hodnoceno již jako chvalitebně. Žáci potřebují vědět, jakou náročnost úkolů mají k určitým ohodnocením zvládat. Stejně stanovíme ukazatele při hodnocení písemném bez klasifikačních stupňů. Žák potom ví, k čemu ve svém snažení směřuje a je mu tak dána možnost sebehodnocení.

Dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení.

7.3 Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

7.3.1 Obecné zásady

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- podklady pro klasifikaci učitel získává:
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
 - zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, testy
- písemnou práci z učiva za delší období přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně 1 týden)
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období
- přihlíží se k systematickosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období učitelé po vzájemné dohodě.

7.4 Hodnocení a klasifikace

7.4.1 V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuse. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuse. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné

texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuse. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný, má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuse. Závažné chyby dokáže žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen jen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, výstižnosti, nezapojuje se do diskuse. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

7.4.2 Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

7.5 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení je nezbytnou součástí vzdělávání. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se vychází z formativního hodnocení, vytváření schopností sebehodnocení u žáka. U těchto žáků není hodnocení vyučujícím založeno na porovnávání žáka s celkem (s celou třídou). Pro hodnocení je tedy nezbytné pracovat s individuální hodnotící normou, založenou na kritériích, která využívají různých forem hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu motivace žáka k práci a současně v sobě zahrnují i skutečné porovnání s celkem.

Při hodnocení se používají následující formy hodnocení:

- formativní neboli průběžné hodnocení,
- finální hodnocení (periodické posuzování prospěchu),
- hodnocení znalostí versus hodnocení úrovně spolupráce, zájmu,
- modifikace ověřování znalostí

(možnost odložení, krácení hodnoceného, preference určitého typu ověřování znalostí, možnost ověření).

Hodnocení školní práce vždy směřuje k poskytnutí zpětné vazby o osvojených vědomostech, schopnostech a možných dovednostech, ve vztahu ke klíčovým kompetencím ŠVP (kognitivní

předpoklady). Obsahuje vyhodnocení efektivity nejčastěji volených učebních strategií v kontextu možností (specifik) a preferencí žáka, ve vztahu ke smyslu učiva, pojmovému a poznatkovému základu, reprodukci učiva a k sociálnímu kontextu. Na procesy hodnocení ve škole se pohlíží ve vztahu k žákovi jako na poskytnutí zpětné vazby o jeho práci, která musí být včasná, pokud možno v souladu s kritériem hodnocení objektivizovat výkon žáka a současně musí respektovat specifika žákovské osobnosti i jeho postavení ve třídě, vždy se pečlivě volí způsoby sdělování výsledku.

Žák má informace o typu chyby a o možnostech její korekce, informace o správnosti, přehlednosti, pečlivosti, originalitě.

Do procesu hodnocení pedagog zahrnuje výstupy z pozorování ve školní práci, z rozboru výsledků práce žáka, z výstupů práce, která může ukazovat na znaky vysokých schopností a kreativity, střídání práce s variabilními a konstantními prvky. Hodnocení vychází z kritérií, která jsou platná pro školu, třídu, a přihlíží se na specifika žáka (typ odpovědi, práce s postupy, početní algoritmy, strukturace odpovědi žáka na otázku, schopnost práce s texty a logickou posloupností atd.). Do hodnocení žáka se vždy promítá i pohled na jeho osobnost, schopnost plnit zadání. Hodnocení má posilovat motivaci žáka ke změně, a nikoliv jeho pocit nedostatečnosti a možného selhání.

7.6 Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

– **prospěl (a) s vyznamenáním**

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle §14 odst.1 písm. e)

– **prospěl (a)**

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

– **neprospěl (a)**

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

7.6.1 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové aj.), kontrolními písemnými pracemi a testy, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Vyučující zajistí zapsání známek do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka třídní učitel.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

7.6.2 Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- **pracoval (a) úspěšně**

- **pracoval (a)**

7.6.3 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalostí českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení školní docházky v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

7.6.4 Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

7.6.5 Výstupní hodnocení

Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené RVP pro základní vzdělávání.

Dále vstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o možnostech žáka a jeho nadání, předpokladech pro další vzdělávání nebo uplatnění žáka, chování žáka v průběhu povinné školní docházky, dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku v pátém ročníku, jestliže se hlásí ke vzdělávání na gymnáziu.

7.6.6 Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených ŠVP a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního

hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

7.6.7 Komisionální přezkoušení

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
 - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené RVP pro ZV
- výsledek přezkoušení nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle §15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle §15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- o přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se ŠVP.

- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

7.6.8 Opravná zkouška

- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech.
- Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.
- Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.
- O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

7.6.9 Přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje komisi školní inspektor. Přezkoušení provede komise do 10 dnů.

Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

7.6.10 Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí.
- Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena

nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.

- Který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 30. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 30. září, opakuje ročník.
- Který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

7.6.11 Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených RVP a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák 1. stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

8. Autoevaluace školy

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky vzdělávání	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení a zlepšování stávajících podmínek vzdělávání na škole.	Zvýšení spolupráce s rodiči, spokojenost rodičů se školou.	Dosažení co nejvyšších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků.	Odborný růst pedagogických pracovníků.	Spokojenost žáků ve škole.
Kritéria	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy.	Naplněnost školy v rámci demografie obce a individuálních možností rodičů.	Postupné zlepšování jednotlivých žáků.	Vyhledávání, účast a využití DVPP při výuce.	Spokojený žák.
Nástroje	Pozorování, rozhovor.	Rozhovor, dotazník, zápis do 1. ročníku.	Analýza žákovských prací.	Pozorování – hospitace, rozhovor.	Pozorování, dotazník, rozhovor.
Časové rozvržení	Průběžně.	3x ročně rozhovor v rámci schůzek rodičů, individuálně kdykoli. 1x ročně zápis, 1x za dva roky dotazník.	Průběžně.	Průběžně.	1x ročně dotazník, průběžně pozorování a rozhovory.

